	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

VNÚTORNÝ PREDPIS č. 27/2023

Organizačný poriadok
 Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine
 Univerzity Komenského v Bratislave

VP vypracoval: prof. RNDr. Mariana Brozmanová, PhD.	Dátum: 05.06.2023	Podpis:
VP prerokoval: Vedenie JLF UK	Dátum: 12.06.2023	Podpis:
VP schválil: prof. MUDr. Andrea Čalkovská, DrSc. dekanica JLF UK	Dátum: 12.06.2023	Podpis:
Počet výtlačkov: 2 Výtlačok č. 1 – Kancelária dekaniky JLF UK Výtlačok č. 2 – Centrálny zverinec JLF UK	Platnosť od: 12.06.2023	Účinnosť od: 01.07.2023

Aktualizácia, zmeny a doplnky k vnútornému predpisu:

Zmena 1: Dátum: Podpis:	Zmena 2: Dátum: Podpis:	Zmena 3: Dátum: Podpis:
--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej
fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave

Int. dok. č.:
VP 27/2023
Výtlačok č.: 1
Lehota uloženia: 10 r

Obsah

Čl. 1	Preambula	4
Čl. 2	Vnútorne vzťahy	4
2.1.	Definícia a poslanie	4
2.2.	Funkčná štruktúra a kapacita	5
2.3.	Druhy chovných zvierat, maximálny jednorazový zástav zvierat	6
2.4.	Minimálne priestorové podmienky pre zvieratá	7
2.5.	Personálna štruktúra, náplň a povinnosti zamestnancov	8
2.6.	Technické vybavenie	11
Čl. 3	Pracovné postupy a zootecnické parametre	11
3.1.	Ochrana pred zanesením nákaz do CZ	11
3.2.	Osobná hygiena, zdravotný stav ošetrovateliek a ostatných zamestnancov prichádzajúcich do priameho kontaktu so zvieratami	12
3.3.	Školenie zamestnancov	12
3.4.	Sanitácia, čistenie, bežná dezinfekcia	13
3.5.	Kompletné dizinfekčné práce	15
3.6.	Núdzový stav	15
3.7.	Preprava zvierat, príjem zvierat	16
3.8.	Mikrobiologické vyšetrenie	17
3.9.	Karanténa, izolácia a adaptácia	17
3.10.	Odstraňovanie a likvidácia biologického odpadu	18
3.11.	Evidencia a záznamy	18
Čl. 4	Prostredie a jeho regulácia	19
4.1.	Vetranie	19
4.2.	Teplota a relatívna vlhkosť	19
4.3.	Osvetlenie	20
4.4.	Hluk	20
4.5.	Krímenie	20
4.6.	Napájanie	21
4.7.	Podstielka	21
4.8.	Pohyb a manipulácia	21
4.9.	Umiestnenie zvierat a obohatenie prostredia	21
Čl. 5	Vzťah Centrálny zverinec – pracoviská JLF UK	22
5.1.	Spolupráca CZ a užívateľov pri objednávaní zvierat a krmiva	22
5.2.	Organizačné zabezpečenie využívania vlastného chovu pre potreby pracovísk	23
5.3.	Prevádzkový poriadok pre užívateľov	23
5.4.	Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat	25
5.5.	Spolupráca vedúcich pracovísk a CZ	25
Čl. 6	Riadenie	25
6.1.	Všeobecné ustanovenia	25
6.2.	Zabezpečenie bežnej prevádzky	26

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

6.3.	Financovanie prevádzky	26
6.4.	Zabezpečenie osobných ochranných pracovných pomôcok, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov	27
6.5.	Zabezpečenie prevádzky v mimoriadnych situáciách	27
Čl. 7	Záverečné ustanovenia	27
Prílohy		
Príloha č. 1	Čistiace a dezinfekčné práce v Centrálnom zverinci JLF UK v Martine	29
Príloha č. 2	Dodatok pre užívateľské zariadenie na chov zvierat pre vlastnú potrebu	32
Príloha č. 3	Dodatok pre užívateľské zariadenie k SLP štúdiám	49

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Dekanka Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „JLF UK“) vydáva v súlade s Čl. 40 ods. 2 Štatútu JLF UK a po prerokovaní vo Vedení JLF UK tento

Organizačný poriadok Centrálného zverinca JLF UK

Organizačný poriadok Centrálného zverinca JLF UK v Martine (ďalej aj „CZ“ alebo „zverinec“) obsahuje najmä vnútornú organizáciu a vzťahy v CZ, pracovné postupy a zoohygienické parametre, definovanie prostredia a jeho reguláciu, vzájomné vzťahy medzi CZ a ústavmi JLF UK, riadenie CZ, zabezpečenie prevádzky zverinca v mimoriadnych situáciách a financovanie.

Článok 1 **Preambula**

Správna činnosť zariadení používaných na chov a držanie zvierat je nevyhnutná pre ochranu zvierat, pre dosahovanie validity experimentálnych výsledkov a pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov manipulujúcich so zvieratami. Dobrý chovateľský program predstavuje systém chovania a starostlivosti, ktorý umožňuje zvieratám udržiavať ich dobrý zdravotný stav a celkovú pohodu.

Chovné zariadenia, resp. užívateľské zariadenia slúžia na chov a držanie zvierat, ktoré sa využívajú pre biomedicínske účely.

V súlade s Organizačným poriadkom Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine patrí Centrálny zverinec medzi účelové zariadenia fakulty.

Článok 2 **Vnútorné vzťahy**

2.1. Definícia a poslanie

Centrálny zverinec s kapacitou zvierat a najmodernejšou technológiou predstavuje základňu pre modernú, dynamicky sa rozvíjajúcu infraštruktúru výskumu a vývoja.

Štátna veterinárna a potravinová správa v Bratislave schválila CZ:

- ako dodávateľské zariadenie s pridelením úradného čísla SK D 04021,
- ako užívateľské zariadenie s pridelením úradného čísla SK U 05021, ktoré budú využívať pracoviská BioMed a JLF UK na vedecké účely,
- ako užívateľské zariadenie s chovom zvierat pre vlastnú potrebu s pridelením úradného čísla SK UCH 05022.

CZ je zriadený pre umiestnenie nasledujúcich zvierat: myš laboratórna, potkan laboratórny, morča domáce, králik domáci a mačka domáca.

Pri chove a držaní zvierat sa musia dodržiavať etické princípy zaobchádzania so zvieratami a všetky práce vykonávané v CZ musia byť v súlade s Nariadením vlády SR č. 377/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely, s Vyhláškou MPA RV SR č. 436/2012 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely a so

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Zákonom o veterinárnej starostlivosti č. 39/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov s cieľom maximálne zabezpečiť dobré životné podmienky zvierat.

Na JLF UK je zriadená Etická komisia v súlade s NV SR č. 377/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorá posudzuje opodstatnenosť pripraveného projektu ako aj použitie zvierat v projekte. Dodržiavaním uvedenej legislatívy sa musí zvieratám venovať primeraná starostlivosť, musia byť ušetrené zbytočnej bolesti, útrap, strachu a trvalého poškodenia zdravia. Požiadavky na starostlivosť o zvieratá zahŕňajú aj obohatenie prostredia, aby sa zamedzilo prejavom stresového správania.

Do chodu zverinca budú mať možnosť vstupovať aj poradné orgány ako je Etická komisia a Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat.

Vedúci CZ, resp. jeho zástupca podáva každoročne hlásenie schváleného dodávateľského a užívateľského zariadenia o počte držaných zvierat, hlásenie schváleného užívateľského zariadenia na chov zvierat pre vlastnú potrebu o počte zvierat v chove pre ŠVPS SR v Bratislave.

V CZ sa ďalej vedie v zmysle uvedených noriem dokumentácia o činnosti CZ:

- denné záznamy podľa jednotlivých druhov zvierat o počte držaných zvierat, o počte zvierat v chove a kontrole ich zdravotného stavu,
- evidencia o počte dodaných a použitých zvierat,
- evidencia chovného jadra,
- evidencia novonarodených zvierat,
- evidencia usmrtených a uhynutých zvierat,
- záznam o identite a pôvode zvierat držaných v CZ, o ich počte, dátume prijatia,
- evidencia veterinárneho vyšetrenia a evidencia návštev zmluvného veterinárneho lekára,
- evidencia čísiel rozhodnutia schválených projektov,
- záznamy z karanténizácie,
- evidencia odstraňovania kadáveru,
- záznamy mikrobiologického vyšetrenia priestorov zverinca ako aj záznamy výsledkov z diagnostických vyšetrení,
- úradné záznamy z kontrol vykonaných orgánmi veterinárnej správy.

Záznamy musia byť uchované v CZ najmenej počas piatich rokov od ich vzniku a na požiadanie sa predkladajú príslušnému pracovníkovi vykonávajúcemu kontrolu z Regionálnej alebo Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

2.2. Funkčná štruktúra a kapacita

Centrálny zverinec je funkčne rozdelený na 4 oddelenia: na oddelenie pre zvieratá v karanténe, oddelenie pre držanie a chov zvierat, experimentálne oddelenie, kde sú držané zvieratá v experimente a operačné oddelenie.

Oddelenie pre zvieratá v karanténe tvorí:

- 1 miestnosť pre mačky
- 1 miestnosť pre králiky
- 1 miestnosť pre morčatá
- 1 miestnosť pre potkany, myši
- izolačná miestnosť
- vyšetrovňa veterinárneho lekára

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

umyváreň
sklad čistých a špinavých nádob
sklady krmiva a podstielky

Oddelenie pre držanie a chov zvierat tvorí:

2 miestnosti pre mačky
2 miestnosti pre králiky
2 miestnosti pre morčatá
2 miestnosti pre potkany
1 miestnosť pre myši
izolačná miestnosť
umyváreň

sklad čistých a špinavých nádob
sklady krmiva, podstielky

Zloženie zvierat v chovných miestnostiach sa môže zmeniť podľa aktuálnych potrieb so zachovaním všetkých podmienok príslušnej legislatívy.

Experimentálne oddelenie tvorí:

8 miestností pre zvieratá v experimente
2 laboratória

V jednotlivých oddelených miestnostiach budú držané zvieratá v rámci jedného projektu a tým sa zabráni komunikácii s inými zvieratami. V laboratóriách experimentálneho oddelenia výskumné tímy môžu vykonávať postupy na zvieratách (podávanie testovaných látok, odbery biologického materiálu, monitoring fyziologických funkcií a pod.) podľa schválených projektov.

Operačné oddelenie tvoria:

2 kompletne vybavené operačné miestnosti
1 pooperačná miestnosť
1 izolačná miestnosť

Súčasťou operačnej miestnosti je operačný stôl, zariadenie na udržiavanie teploty zvieratá, sterilizátor na inštrumentárium, stereotaktická aparatúra, operačný mikroskop, elektrokauter, inhalačný odparovač, odsávací pumpa, odsávacie rameno FX2 50.

Súčasťou pooperačnej miestnosti je pooperačný box pre zvieratá - UniProtect Air Flow, ktorý umožňuje zabezpečiť kontrolované prostredie. Tento box je možné využívať aj v prípade potreby izolácie zvieratá. Súčasťou izolačnej miestnosti je izolátor s prechodovým tunelom a laminárny box.

2.3. Druhy chovaných zvierat, maximálny jednorazový zástav zvierat

Plánovaný maximálny jednorazový zástav (počet) zvierat v CZ podľa druhu, plochy chovnej kletky, objemu miestnosti a jej ventilácie je nasledovný:

- **Karanténa:** Mačky: 2 jedince
Králiky: 18 jedincov
Morčatá: 170 jedincov
Myši: 500 jedincov
Potkany: 250 jedincov

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

• *Oddelenie pre držanie a chov zvierat:*

Miestnosť:

1.56 - Mačky: 15 jedincov

1.57 - Mačky: 15 jedincov

1.52 – Králiky: 30 jedincov, pri hmotnosti nad 5kg 15 jedincov – t.č. využívaná na chov morčiat

1.53 – Králiky: 30 jedincov, pri hmotnosti nad 5kg 15 jedincov

1.51 – Morčatá: 200 jedincov do 200g alebo 120 jedincov nad 300g – chov

1.49 – Morčatá : 190 jedincov - chov

1.48 – Myši: 960 jedincov alebo potkany: 300 jedincov (T₄ nádoba) alebo 240 jedincov (T₃ nádoba) – t.č. využívaná na chov morčiat

1.47 – Potkany: 300 jedincov (T₄ nádoba) alebo 240 jedincov (T₃ nádoba)

1.46 – Myši: 960 jedincov alebo potkany: 300 jedincov (T₄ nádoba) alebo 240 jedincov (T₃ nádoba) – t.č. využívaná na SLP štúdie

1.45 – izolačná miestnosť

• *Experimentálne oddelenie:*

Kóje: 4 + 4

Priemerná kapacita každej kóje: 36 morčiat alebo 98 potkanov alebo 180 myší.

Kóje: 1.29, 1.30, 1.32, 1.33 budú preferenčne slúžiť na držanie myší a potkanov.

Kóje 1.24, 1.25, 1.27, 1.28 budú preferenčne slúžiť na držanie morčiat.

V laboratóriách experimentálneho oddelenia sa nesmú zlučovať rôzne druhy zvierat.

Systém umiestnenia zvierat je jedným z najvýznamnejších faktorov vo fyzikálnom a sociálnom prostredí laboratórnych zvierat. Systém umiestnenia:

- poskytuje priestor umožňujúci zvieratám voľný pohyb, normálne telesné postoje a polohy aj s odpočinkovou zónou,
- poskytuje zvieratám pohodlné prostredie,
- poskytuje uzatvorený priestor, v ktorom sa zvieratá cítia bezpečne,
- poskytuje ľahký prístup k potrave a vode,
- poskytuje odpovedajúce vetranie a stálu teplotu prostredia,
- udržiava zvieratá suché a čisté v súlade s požiadavkami daného druhu,
- vylučuje obmedzenie pohybu v zmysle konvencie o ochrane zvierat, pri umiestňovaní zvierat v klietkach sa dodržiavajú požiadavky na plochu a hustotu osadenia klietok podľa NV SR č. 377/2012 Z.z v znení neskorších predpisov.

2.4. Minimálne priestorové podmienky pre zvieratá

Hlodavce sú umiestnené v štandardných chovných nádobách 4/4H s plochou 1815 cm² (potkany, morčatá) alebo v štandardných chovných nádobách 3/3H s plochou 800 cm² (myši, potkany).

Maximálny počet morčiat s hmotnosťou cca 200 g v nádobách (typ 4) je 5 jedincov, nad 300 g sú 3 jedince.

Maximálny počet potkanov s hmotnosťou od 200 g do 300 g je v nádobách (typ 4) 7 jedincov, nad 300 g do 400 g je 5 jedincov.

Maximálny počet potkanov s hmotnosťou od 200 g do 300 g v nádobách typu 3 sú 3 jedince, nad 300 g do 400 g sú 2 jedince.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Maximálny počet myši s hmotnosťou nad 20 g do 25 g je 25 jedincov, nad 25 g do 30 g je 22 jedincov (typ 4).

Maximálny počet myši v chovných nádobách typu 3 s hmotnosťou do 20 g je 13 jedincov, nad 20 g do 25 g je 11 jedincov, nad 25 g do 30 g je 10 jedincov (typ 3).

Maximálny počet mačiek v miestnosti s plochou cca 18 m² je 15 jedincov.

Králiky sú držané v klietkach AK 4200 s plochou 4200 cm², v ktorých sa nachádza vyvýšená plošina umožňujúca oddych. Klietky sú súčasťou stojanov. Jeden stojan pozostáva z 3 klietok AK 4200. V jednej klietke môže byť umiestnený jeden alebo dva králiky.

Chovné morčatá sú držané v chovných klietkach MZK 80/25-L s plochou 3869 cm². Klietky sú súčasťou stojanov. V jednej chovnej klietke môžu byť dlhodobo umiestnené maximálne 2 chovné samice s vrhom. Morčatá, ktoré sú po odstave a nie sú zaradené do chovu, sú umiestnené v chovných nádobách typu 4 v počte maximálne 2 jedince s hmotnosťou nad 300g a 3 jedince s hmotnosťou nad 200g. V každej miestnosti s chovnými morčatami sa nachádza evidenčná karta, v ktorej je zaznamenaný pohyb morčiat a ich aktuálny stav v danej miestnosti.

Každá chovná nádoba je označená identifikačným štítkom, kde sa eviduje počet zvierat, pohlavie, dátum ich dodania a ďalšie identifikačné údaje v súlade s projektom. Každá miestnosť je vybavená záznamovou zdravotnou kartou, záznamovou kartou presunu bdelych zvierat do užívateľského zariadenia ústavov a odberovou kartou pre držané zvieratá v prebiehajúcich projektoch, kde je uvedený ich počet, druh a kmeň, pohlavie, dátum dodávky, zdroj nákupu, dĺžka karantény, číslo rozhodnutia o schválení projektu, ako aj dátum použitia/usmrtenia/úhynu zvierat v projekte. Kópie uvedených kariet zvierat sú po ukončení experimentu zaslané na príslušné pracoviská. Originál uvedených kariet je uložený v centrálnom zverinci.

2.5. Personálna štruktúra, náplň a povinnosti zamestnancov

a) Vedúci pracovník CZ

Za odbornú stránku prevádzky CZ zodpovedá vedúci CZ, ktorý je osobou zodpovednou za starostlivosť o držané zvieratá, za riadenie a koordináciu prevádzky. Vedúci pracovník CZ:

- riadi prácu ošetrovateliek zvierat, určuje ich náplň práce a kontroluje jej plnenie,
- objednáva (polročne a priebežne) a organizuje dovoz zvierat do zverinca schváleným prepravcom a ich výdaj na pracoviská na základe písomných požiadaviek jednotlivých pracovísk fakulty,
- dohliada na likvidáciu biologického odpadu,
- objednáva (polročne a priebežne) a organizuje prepravu krmiva a podstielky schváleným prepravcom,
- organizuje vykonávanie vstupných a preventívnych zdravotných prehliadok zvierat v CZ,
- denne konzultuje s technickým pracovníkom, ktorý je poverený kontrolou a údržbou technického zariadenia zverinca (stav klimatizácie, teplota, vlhkosť, osvetlenie),
- v prípade porúch technického zariadenia podieľa sa na zabezpečení opravy prostredníctvom vedúceho Oddelenia prevádzky, ktorý objednáva príslušný servis,
- vykonáva kontrolu hygienických a zootechnických parametrov (podstielka zvierat, stav napájania a kŕmenia) vo zverinci a organizuje mikrobiologické vyšetrenie,
- dohliada na dodržiavanie pracovných a bezpečnostných predpisov v CZ,

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- vykonáva činnosti spojené so zaobstarávaním služieb a tovaru, podieľa sa na činnostiach spojených s verejným obstarávaním,
- vedie dokumentáciu o činnosti CZ podľa Čl. 2.1 tohto organizačného poriadku,
- vedie náležitú administratívu zverinca, dennú evidenciu zvierat a krmiva, eviduje čistiace a dezinfekčné práce v CZ, eviduje dezinfekciu a sterilizáciu napájacích zariadení,
- spolupracuje s vedúcimi pracovníkmi zainteresovaných pracovísk JLF UK,
- vedúci zverinca je vedúcim Poradného výboru pre dobré životné podmienky zvierat JLF UK, pravidelne organizuje pracovné stretnutia s členmi poradného výboru JLF UK,
- konzultuje odborné problémy CZ so zmluvným veterinárnym lekárom, odbornými pracovníkmi schválených chovných a dodávateľských zariadení, ako aj inými kompetentnými pracovníkmi domácich a zahraničných biomedicínskych centier,
- v prípade potreby po konzultácii s veterinárnym lekárom vykonáva ošetrovateľské a liečebné úkony, podáva predpísané liečivá (i.v. liečivá podáva len veterinárny lekár),
- organizuje a eviduje vzdelávanie a školenie zamestnancov CZ.

b) Odborný zamestnanec CZ – interný veterinár

Jeho pracovná náplň zahŕňa najmä:

- odbornú starostlivosť o laboratórne zvieratá, vrátane zabezpečenia dobrých životných podmienok zvierat,
- manažment chovu malých laboratórnych zvierat v zmysle reprodukcie,
- riadenie a kontrolu činnosti ošetrovateliek pri chove zvierat,
- kontrolu zoohygienických a klimatických podmienok chovu,
- evidenciu a elektronizáciu dokumentácie podľa platnej legislatívy,
- prípadnú spoluprácu na vedecko-výskumných projektoch,
- rozvoj vzdelávania vo fyziológii, patofyziológii a etológii laboratórnych zvierat,
- kontinuálne osvojovanie aktualizovanej národnej a európskej legislatívy o ochrane a starostlivosti o zvieratá využívané na vedecké účely,
- spoluprácu so zmluvným veterinárnym lekárom, odbornými pracovníkmi schválených chovných a dodávateľských zariadení, ako aj inými kompetentnými pracovníkmi domácich a zahraničných biomedicínskych centier,
- spoluprácu s vedúcim CZ pri všetkých činnostiach spojených so zabezpečením prevádzky zverinca a všetkých administratívnych úkonoch vyplývajúcich z legislatívnych požiadaviek,
- v prípade neprítomnosti vedúceho CZ je jeho zástupcom

c) Ošetrovatelky zvierat

Pre výkon ošetrovateľských prác má v súčasnosti CZ určené 2 miesta ošetrovateliek zvierat. Ich pracovnou náplňou je najmä:

- komplexné zabezpečenie starostlivosti o zvieratá: príprava krmiva, kŕmenie a napájanie, zabezpečenie kompletnej hygieny a dezinfekcie chovných jednotiek ako aj ostatných priestorov CZ,
- sledovanie zdravotného stavu zvierat (denná kontrola zvierat, ich správanie a celkový stav), kontrola teploty a vlhkosti prostredia,
- sociálny kontakt so zvieratami,

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- akékoľvek odchýlky technických parametrov alebo zhoršenie zdravotného stavu, prípadne úmrtie zvierat personál bezodkladne nahlásuje veterinárnemu lekárovi alebo vedúcemu zverinca,
- príprava zvierat na transport na jednotlivé ústavy,
- asistencia pri ošetrovaní zvierat a podávaní predpísaných liečiv,
- starostlivosť o čistotu chladničky a mrazničky pre uskladnenie uhynutých zvierat,
- zaznamenávanie aktuálnej hmotnosti a pohlavia každej zásielky novozakúpených zvierat,
- vykonávanie denných záznamov z čistenia a dezinfekcie chovných priestorov a všetkých ďalších pracovných úkonov, ktoré pravidelne kontroluje vedúci pracovník zverinca.

d) Technický pracovník

V rámci prevádzky CZ sa zabezpečuje aj dozor nad technickými zariadeniami, ktorý vykonáva určený zamestnanec JLF UK. Zamestnanec zodpovedný za technické zariadenia uskutočňuje najmä:

- dozor technického stavu vykurovacieho systému, vzduchotechnického zariadenia a svetelného režimu,
- dennú kontrolu funkčnosti uvedených zariadení,
- dennú kontrolu klimatických podmienok v chovných priestoroch (teplota a vlhkosť) v centrálnom monitorovacom systéme, v alarmových situáciách bude informovaný SMS správou prostredníctvom SIM karty,
- pravidelnú údržbu a servis uvedených zariadení,
- kontrolu a funkčnosť záložných a výstražných systémov,
- kontrolu dodržiavania bezpečnostných a požiarnych predpisov.

Závady, resp. poruchy väčšieho rozsahu hlási vedúcemu CZ a vedúcemu Oddelenia prevádzky JLF UK.

e) Veterinárny dozor v CZ

Veterinárny dozor v CZ je uskutočňovaný zmluvným veterinárnym lekárom, ktorý:

- zabezpečuje všeobecnú zdravotnú ochranu zvierat chovaných v CZ a preventívnym opatrením chráni zdravie pracujúceho personálu pred antropozoonózami,
- pracovisko navštevuje podľa potreby na požiadanie odborného zamestnanca CZ alebo vedúceho CZ,
- kontroluje každú zásielku nakúpených zvierat z hľadiska ich veterinárneho zabezpečenia, t.j. akreditáciu chovu a veterinárne osvedčenie,
- klinicky vyšetruje zvieratá v karanténe, podľa potreby vykonáva ďalšie vyšetrenia a odoberá vzorky pre diagnostické účely,
- v prípade potreby spolu s odborným zamestnancom CZ alebo vedúcim zverinca zabezpečuje rozbor podstielky a krmiva, v prípade častejšieho úhynu zvierat aj rozbor vzoriek zvierat,
- zabezpečuje liečivá potrebné pre liečbu zvierat v CZ,
- spolupracuje s odborným zamestnancom CZ alebo vedúcim CZ formou konzultácií,
- minimálne raz v roku sa zmluvný veterinárny lekár zaväzuje vykonať školenie pre zainteresovaných pracovníkov fakulty, v prípade potreby aj viackrát na základe výzvy vedúceho pracovníka zverinca,
- v súčinnosti s Nariadením vlády SR č. 377/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov sa zmluvný veterinár zaväzuje vykonávať poradenstvo v Poradnom výbore pre dobré životné podmienky

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

zvierat JLF UK, zároveň sa zaväzuje vykonávať poradenstvo pri navrhovaní projektov, pri realizácii projektov, pri anestézii v súvislosti so zabezpečením čo najlepšej pohody zvierat.

2.6. Technické vybavenie

Chovné jednotky sú vybavené požadovanou štandardnou technológiou pre chov a držanie zvierat.

Chovná technológia zahŕňa:

- kompletne chovné kliecky typu 3 (60 ks), 3H (300 ks), 4 (250 ks), 4H (300 ks),
- manipulačné stojany na chovné kliecky 3, 3H, 4, 4H, (8 ks 4-policový, 10 ks 6-policový, 14 ks 5-policový),
- polykarbonátové napájacie fľaše (objem 500 ml), nerezové a sklenené pítka,
- chovný set 3 kliecok s PVC roštom pre králiky (15 ks),
- chovný set kliecok pre morčatá (59 ks),
- mikroizolatory T2 (4ks) a T3 (6ks),
- monitorovací systém teploty a vlhkosti prostredia s pamäťou, archivovaný v PC,
- vzduchotechnické zariadenie ako súčasť budovy CZ,
- umývací a dezinfekčný automat na chovné kliecky s vlastným odsávaním – 2ks,
- umývací a dezinfekčný automat fliaš,
- parný sterilizátor na sklo, pítka, nástroje a textil,
- dávkovač na simultánne plnenie fliaš,
- box pre CO₂ eutanáziu malých zvierat,
- pooperačný box UniProtect Air Flow,
- izolátor pre zvieratá s prechodovým tunelom do laminárneho boxu,
- inštrumentárne vozíky,
- chladničky a pultové mrazničky na uchovávanie tiel uhynutých zvierat.

Čl. 3

Pracovné postupy a zootecnické parametre

3.1. Ochrana pred zanesením nákaz do CZ

Podmienkou nástupu zamestnanca do funkcie ošetrovatelky zvierat v CZ je podrobenie sa rozšírenej vstupnej zdravotnej prehliadky zameranej na odhalenie možného prenášania potenciálne patogénnych a patogénnych mikroorganizmov.

Výskumní pracovníci môžu vstupovať do zverinca pod dohľadom personálu zverinca po predchádzajúcej dohode s vedúcim pracovníkom podľa dohodnutého harmonogramu. Vo vstupnej chodbe sa zapíšu do knihy návštev, kde uvedú dátum, čas výkonu vo zverinci, číslo rozhodnutia schváleného projektu a podpis. Každý výskumný pracovník pred vstupom do experimentálnych a operačných jednotiek musí prejsť hygienickou slučkou a zabezpečiť si čistý ochranný odev a obuv, prípadne použiť jednorazový ochranný odev a prezuvky. Zamestnanci CZ a výskumní pracovníci sú povinní priebežne vymieňať svoje pracovné odevy a dezinfikovať pracovnú obuv, najmä po každom ukončenom experimente. Počas letných mesiacov zostávajú hygienické slučky prázdne (výskumní pracovníci presunú svoje ochranné pomôcky na vlastný ústav), aby bolo možné zabezpečiť kompletnú očistu priestorov.

Do priestorov CZ môžu vstupovať iba klinicky zdravé osoby, aby sa predišlo zaneseniu nákazy. Je

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

vyľúčené vstupovať do CZ s infekčným ochorením. Zariadenie je zabezpečené proti vstupu nepovolaných osôb. Dvere sú zabezpečené elektronickým systémom, vstup je len na čipovú kartu personálu. Interiér je zabezpečený bezpečnostným – senzorickým systémom (elektronickým zabezpečovacím systémom) a celá budova je vybavená kamerovým systémom.

3.2. Osobná hygiena, zdravotný stav ošetrovateliek a ostatných zamestnancov prichádzajúcich do priameho kontaktu so zvieratami

Personál ošetrojúci zvieratá musí dodržiavať vysoký štandard osobnej hygieny. Personál vstupujúci do chovných priestorov prechádza hygienickou slučkou a vymieňa si pracovný odev podľa potreby tak, aby bola udržiavaná osobná hygiena. Ochranný odev používaný v priestoroch CZ sa nesmie používať mimo uvedeného priestoru.

Personál nesmie jesť, piť, fajčiť a používať kozmetiku v chovných miestnostiach. CZ má zriadenú dennú miestnosť na občerstvenie.

Ak sa u ošetrojúceho personálu pri vykonávaní svojej práce vo zverinci objavia chorobné symptómy (nevoľnosť, zvýšená telesná teplota, žalúdočné a črevné ťažkosti, kožné afekcie, atď.), zamestnanci sú povinní bezodkladne ich nahlásiť vedúcemu CZ. Vedúci CZ odporúča riešiť uvedené zdravotné problémy s ošetrojúcim lekárom ošetrovateliek. Pracovník pri návšteve lekára upozorní na to, že pracuje v priamom kontakte so zvieratami.

Okrem ošetrojúceho personálu sa nákaza do CZ môže preniesť aj:

- nakúpenými zvieratami,
- diétami a krmovinami,
- nefunkčnými odtokmi a zlým stavom kanalizácie,
- nedostatočnou funkčnosťou klimatizačného zariadenia,
- divožijúcimi hlodavcami a lietajúcim hmyzom,
- podstielkovým materiálom,
- uhynutými zvieratami.

Pre zníženie rizika takéhoto zanesenia nákazy do CZ slúžia veterinárne kontroly, náhodné rozbery, kontrola funkcie zariadení zverinca vedúcim pracovníkom, jeho zástupcom, ošetrovateľským personálom a technickým pracovníkom.

3.3. Školenie zamestnancov

V súlade s NV SR č. 377/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov sa každá osoba poskytujúca starostlivosť o zvieratá musí zúčastniť školenia organizovaného Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov (IVVL) v Košiciach. Podľa zákona č. 65/2021 Z.z. po absolvovaní základného vzdelávacieho programu nastupuje praktická príprava v rozsahu 300 hodín v priebehu 3 mesiacov pod dohľadom osoby vykonávajúcej dohľad.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu a praktickej prípravy musí osoba najneskôr do šiestich mesiacov od skončenia praktickej prípravy vykonať záverečnú skúšku.

Po úspešnom absolvovaní školenia získava takýto zamestnanec osvedčenie o príslušnom vzdelaní s celoštátnou platnosťou na 4 roky. IVVL organizuje každé 4 roky preškoľovanie, ktorého sa musí zamestnanec zúčastniť.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Osoba, ktorá je novoprijatá a nemá požadovanú spôsobilosť, môže vykonávať postupy len pod dohľadom spôsobilých osôb.

Vedúca zverinca archivuje zoznam preškolených pracovníkov a kontroluje dobu platnosti ich osvedčenia.

Minimálne raz za rok sa zmluvný veterinárny lekár zaväzuje vykonať školenie pre zainteresovaných zamestnancov fakulty, v prípade potreby aj viackrát na základe výzvy vedúceho pracovníka zverinca.

Podľa potreby vedúca zverinca, prípadne odborný zamestnanec CZ organizuje interné školenia pre ošetrovatelky zverinca.

Zo školenia sa musia viesť záznamy aj s podpismi pracovníkov, ktorí sa školenia zúčastnili, tieto záznamy sa archivujú.

3.4. Sanitácia, čistenie, bežná dezinfekcia

V Centrálnom zverinci JLF UK je vypracovaný aktívny program údržby: čistenie, dezinfekcia, typ údržby, vedenie záznamov, čistenie za prítomnosti a neprítomnosti zvierat.

Chovné miestnosti, operačné a experimentálne miestnosti, chodby, skladovacie a ostatné súvisiace priestory sa musia čistiť vhodným detergentným a dezinfekčným prostriedkom pravidelne a tak často, ako je potrebné na udržanie čistoty.

Podlahy sa umývajú denne roztokom saponátu, 2-krát týždenne roztokom dezinfekčného prostriedku (1-3% Desur, Savo, Saniten, SAVO Profi Univerzal, Q Pover, Chloramin, Dettol a iné komerčne dostupné účinné prostriedky) podľa návodu na použitie konkrétneho prostriedku.

Steny a stropy chovných miestností umýva a dezinfikuje upratovačka po vyskladnení zvierat. V prípade znečistenia stien počas prevádzkovej činnosti (manipulácia so zvieratami) upratovačka umýva a dezinfikuje steny, prípadne strop ihneď. Na umývanie a dezinfekciu sa používa handra namočená do roztoku dezinfekčného prostriedku (1-3% Desur, Gutar, Savo, Saniten, SAVO Profi Univerzal, Q Pover, Chloramin, Dettol a iné komerčne dostupné účinné prostriedky, ktoré sa striedajú, aby sa znížilo riziko vzniku rezistencie mikroorganizmov). O vykonaných činnostiach sa vedie záznam vo formulároch „Ošetrovateľský program, čistiace a dezinfekčné práce, technický stav“, kde sa uvádza číslo miestnosti, dátum, druh očisty (CO - celková očista), použitý prostriedok (zoznam používaných prostriedkov a koncentrácií, v akých sa používajú, je uvedený vo formulári na spodnej strane), technický stav miestností a podpis vykonávateľa.

Po vyskladnení zvierat a následnom umytí a dezinfekcii sú chovné miestnosti ošetrené germicidným žiarením cca 3 hodiny, o čom sa vedie záznam vo formulári „Evidencia žiarenia“, kde sa uvádza číslo miestnosti, dátum, doba žiarenia v hodinách, podpis zodpovednej osoby. Záznamy sa uchovávajú v monitorovacej miestnosti.

Na uskladnenie upratovacích pomôcok sú vyčlenené v rámci jednotlivých funkčných celkov CZ JLF UK miestnosti na upratovanie.

Umývanie a dezinfekciu chovných nádob a napájacích fliaš vykonávajú ošetrovatelky v umyvárni (chovné nádoby v automate Steelco AC 1400, fľaše v automate MIELE) buď v karanténnej alebo chovnej časti zverinca. Ďalej sa v miestnosti 1.54 Sterilizátor sterilizujú fľaše na napájanie v sterilizátore Binder FD 115. Misky na krmivo, valce, igloo a iný enrichment sa umývajú každý druhý

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

deň v umývadle, na umývanie sa používa detergent (0,5% Jar alebo Pur), po ukončení projektu a pred uskladnením sa misky a príslušný enrichment dezinfikujú 1-3% Savom.

Klietky králikov sa mechanicky očistia a oplachujú denne vodou s prídavkom saponátu (0,5% roztok Jar + Rekord/Ajax) a raz týždenne aj s prídavkom dezinfekčného prostriedku (1-3% roztok SAVO/DESUR – prípravky sa striedajú), v prítomnosti zvierat sa používajú nižšie koncentrácie. Králiky sú počas čistenia postupne umiestňované do náhradnej chovnej nádoby.

Chovné nádoby pre hlodavce sa čistia 2x týždenne, pri výmene podstielky. Ošetrovatelky v procese čistenia chovných nádob postupne umiestňujú zvieratá v chovnej miestnosti do čistých chovných nádob. Základnou podmienkou pri prekladaní zvierat počas čistenia chovných priestorov je umiestniť zvieratá do čistej chovnej klietky s čistou podstielkou v tých istých sociálnych skupinách. Po odstránení použitej podstielky ošetrovatelky premiestňujú špinavé chovné nádoby čiernou chodbou do umyvárne (v chovnej/karanténnej časti). Chovné nádoby sú najskôr vo vani očistené mechanicky a následne s použitím prípravku Fixinela na uľahčenie odstránenia biologického znečistenia. Následne sú umiestnené do umývacích automatov.

Na umývanie a dezinfekciu chovných nádob slúži automat na umývanie chovných nádob (Steelco AC 1400), ktorý využíva program STANDARD pozostávajúci z 2 fáz čistenia: 1. umývanie (teplota vody 50°C), 2. oplachovanie (teplota vody 85°C) – celkový program trvá 8 minút alebo program INTENSIVE pozostávajúci z 2 fáz čistenia: 1. umývanie (teplota vody 50°C), 2. oplachovanie (teplota vody 85°C) – celkový program trvá 8 minút. Na umývanie je používaný dezinfekčný prostriedok Neodisher LaboClean FLA a Neodisher N.

Počas umývania chovných nádob pre zvieratá používané v SLP sa na kontrolu účinnosti procesu umývania a dezinfekcie používa chemický indikátor modrej farby. Dátum používania umývacieho automatu je zaznačený v Prístrojovom denníku, kde sa uvádza dátum umývania a dezinfekcie, dĺžka trvania procesu, meno a priezvisko užívateľa prístroja a jeho podpis.

Počas procesu umývania, resp. trvania umývacieho programu, ošetrovatelky umývajú a dezinfikujú podlahy, police a plochy stolov v umyvárni roztokom s prídavkom saponátu (0,5% roztok jar/pur/ajax/Gold Floor/LUCIA extra – používajú sa v dvojkombináciách, ktoré sa menia každý týždeň) a raz týždenne aj s prídavkom dezinfekčného prostriedku (1-3% Savo/Desur – striedajú sa každý týždeň).

Proces umývania a dezinfekcie je zabezpečený tak, aby neprichádzali do kontaktu čisté a špinavé nádoby. Po ukončení programu ošetrovatelky uložia na čisté police v umyvárni čisté klietky na dosušenie. Po vysušení čisté chovné nádoby/klietky premiestňujú čistou chodbou a odkladajú do skladov v rámci jednotlivých funkčných celkov CZ JLF UK.

Napájacie fľaše na vodu ošetrovatelky umývajú denne v umývacom a dezinfekčnom automate na sklo a fľaše (Miele G7893), ktorý využíva program F INTENZIVNÍ. Na umývanie je používaný dezinfekčný prostriedok Neodisher LaboClean Z a Neodisher MA. Dátum používania umývacieho automatu je zaznačený v Prístrojovom denníku, kde sa uvádza dátum umývania a dezinfekcie, dĺžka trvania procesu, meno a priezvisko užívateľa prístroja a jeho podpis.

Z časového a hygienického hľadiska umývanie fliaš predchádza umývaniu chovných nádob. Po ukončení programu sa čisté fľaše raz za mesiac sterilizujú v horúco-vzdušnom sterilizátore (Binder FD115) pri 170°C po dobu 30 minút. Počas sterilizácie je vykonávaná kontrola účinnosti sterilizácie chemickými indikátormi vo forme roztokov. Overenie účinnosti sterilizácie potvrdia ošetrovatelky svojím podpisom v „Zázname o vykonaní sterilizácie“. Dátum používania sterilizátora je zaznačený

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

v Prístrojovom denníku, kde sa uvádza dátum sterilizácie, dĺžka trvania sterilizácie, meno a priezvisko užívateľa prístroja a jeho podpis. Vysterilizované fľaše po vychladnutí so umiestnené do skladových priestorov v rámci jednotlivých funkčných celkov CZ JLF UK.

Kŕmenie a čistiaci proces je zorganizovaný tak, aby oddeľoval obchod čistého a špinavého zariadenia a zamedzoval kontaminácii práve očisteného zariadenia. Z tohto dôvodu sa vo zverinci nachádzajú „čisté – biele“ a tzv. „špinavé – čierne“ chodby.

Čistiace prostriedky sú umiestnené v samostatnej uzamykateľnej skrini mimo chovných priestorov, dátum expirácie sa pravidelne kontroluje.

Bežná očista (BO) chovných miestností zahŕňa denné čistenie a dezinfekciu chovných miestností, chovných kliebok, umyvárne, skladových priestorov a chodieb, prípadne chladničiek a mrazničiek. Podrobný rozpis je v *Prílohe č.1* tohto poriadku. BO sa vykonáva ošetrovatelkami za prítomnosti zvierat.

Celková očista (CO) chovných miestností zahŕňa očistu bez prítomnosti zvierat, ktorá sa vykonáva po ukončení experimentov a použití všetkých zvierat z chovnej miestnosti, čím sa miestnosť zároveň pripravuje na novú zásielku zvierat. Podrobný rozpis je v *Prílohe č.1* tohto poriadku.

3.5. Kompletné dezinfekčné práce

Minimálne raz za rok sa vykonáva komplexná očista všetkých priestorov CZ, vrátane pracovných prostriedkov, ako sú chovné nádoby s vrchnákmi, fľaše s pítkami, stojany, atď. Najvhodnejším obdobím sú letné mesiace, preto ústavy plánujú zvieratá a vykonávanie postupov mimo tohto obdobia, aby sa nenarúšali dezinfekčné, dezinfekčné alebo deratizačné práce. V tomto období sa taktiež vykonávajú prípadné údržbárske, maliarske a iné práce. Pred novou dodávkou zvierat sa miestnosti dezinfikujú a vyžiaria germicídnym žiaričom. Dezinfekcia sa vykonáva podľa potreby v jarých a letných mesiacoch (hmyz, mravce).

Od júna 2018 je CZ v režime celoročného držania zvierat z dôvodu založenia chovu morčiat pre vlastnú potrebu. Všetky údržbárske, dezinfekčné a dezinfekčné práce sa tomuto režimu podľa potreby prispôbia.

3.6. Núdzový stav

Technické poruchy, výpadok funkcie vetracieho systému, resp. elektrického prúdu alebo vyhrievacieho telesa predstavuje nebezpečenstvo, ktoré môže pre zvieratá znamenať utrpenie a vážne ohrozenie zdravotného stavu. Preto musí byť každá z týchto porúch ihneď nahlasovaná zodpovedným pracovníkom Oddelenia prevádzky JLF UK. Akákoľvek spomínaná porucha sa za krátku dobu prejaví zmenou klimatických podmienok v jednotlivých miestnostiach zverinca, čo sa prejaví zmenou zaznamenávanej teploty, resp. vlhkosti. Centrálny monitorovací systém zaznamená akúkoľvek odchýlku od nastavených hodnôt spustením alarmu – svetelným výstražným znamením. Alarmová situácia je následne zaslaná formou SMS správy zodpovednému zamestnancovi – technikovi, ktorý zabezpečí nápravu.

Okrem toho sa musia ihneď uskutočniť opatrenia na zamedzenie ohrozenia zdravia a života zvierat. Jednoznačné pokyny pre núdzové prípady: požiarne poplachové smernice a traumatologický plán sú umiestnené na viditeľnom mieste (núdzové telefónne čísla) a každý člen kolektívu CZ musí byť schopný ich uskutočniť.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Kontaktné údaje v núdzi:

- osoba zodpovedná za starostlivosť o zvieratá: prof. RNDr. M. Brozmanová, PhD.: +421904810935
- zmluvný veterinárny lekár: MVDr. Tomáš Scheer: +421905847066
- vedúci Oddelenia prevádzky: Ing Peter Vrabec: +421915466738
- technický pracovník (vzduchotechnika, klimatizácia): Ladislav Kovalčík: +421908911958
- technický pracovník (vzduchotechnika, električka): Milan Kovalčík: +421907840285
- technik požiarnej ochrany: Jaroslava Stoláriková: +421903107226
- Jednotka Hasičského a záchranného zboru, Žilina: 150
- Záchranná zdravotná služba, Žilina: 155
- Linka tiesňového volania, Žilina: 112
- Polícia: 158
- Ohlasovňa porúch: - voda: +421434210111, +421434210112
- elektrický prúd: +421800159000, +421850123555

Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine má vypracovaný Požiarny štatút JLF UK a Požiarny evakuačný plán.

3.7. Preprava zvierat, príjem zvierat

Pri každom premiestnení zvierat sa dodržia požiadavky ustanovené v Nariadení Rady Európskeho spoločenstva NR (ES) č. 1/2005.

Pred samotnou prepravou je schválený dopravný prostriedok pripravený po vykonaní očisty a dezinfekcie vozidla, ktorá sa písomne eviduje, zároveň sa kontroluje funkčnosť ventilácie.

Pred prepravou zvieratá musia byť klinicky zdravé a spôsobilé na prepravu, za čo zodpovedá dodávateľ. V prepravkách sú umiestnené zvieratá len jedného pohlavia a počet zvierat zodpovedá predpísaným smerniciam podľa rozmerov prepravky. Prepravky musia byť počas prepravy fixované, aby sa zabránilo ich posunutiu alebo prevráteniu. Kvôli minimalizácii stresu z transportu zvieratá musia byť prepravované len schválenými registrovanými dopravnými prostriedkami a prepravca musí mať osvedčenie o spôsobilosti prepravy.

Zvieratá sú sprevádzané dodacím listom a veterinárnym osvedčením. Pri preprave zvierat medzi členskými štátmi ŠVPS SR udelilo JLF UK výnimku ako odberateľovi pri zadávaní zásielok do systému TRACES. Avšak tieto zásielky musia byť v súlade s § 32 ods. 3 zákona č. 39/2007 o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nahlasované do elektronického systému ŠVPS SR v kolónke „Evidencia zásielok“ najneskôr 24 hodín pred uskutočnením transportu.

Vedúci CZ zabezpečuje prepravu zvierat od dodávateľa osobnou dopravou podľa plánu objednávok alebo aktuálnych potrieb. Osoba zodpovedná za prepravu zvierat riadi celú

organizáciu, realizáciu a ukončenie prepravy. Je v kontakte s ošetrovatelkou zvierat, ktorá je k dispozícii pri preberaní zásielky zvierat.

Zásielka zvierat musí byť doručená a vybalená bez zbytočného meškania. Po prezretí zvierat zo zásielky sa zvieratá premiestnia do čistých kliebok a uložia sa do oddelenia v karanténe, kde sa im ihneď poskytne krmivo a voda *ad libitum*.

Choré zvieratá alebo zvieratá v zlej telesnej kondícii musia byť izolované od ostatných. Na to slúži osobitná izolačná miestnosť.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Novoprijaté zvieratá sa prijímajú cez prekladové okno do oddelenia karantény. Po vybalení zvierat prepravné boxy musia byť ihneď zneškodnené, ak ich nemožno dostatočne dekontaminovať. Po uplynutí karantény sa zvieratá premiestňujú do oddelenia chovu alebo experimentu.

Interný veterinárny lekár zabezpečuje vyšetrenie novej zásielky zvierat zmluvným veterinárnym lekárom.

ŠVPS SR v Bratislave svojím rozhodnutím povolila prepravu zvierat JLF UK v Martine (typ I – preprava do 8 hodín) a vydala osvedčenie o povolení prepravcu s číslom SK T 620022. Oprávnený prepravca zvierat absolvoval 3 tréningové kurzy osôb vykonávajúcich prepravu zvierat podľa zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a získal osvedčenie o povolení prepravcu, ktoré je platné do 31. augusta 2027.

Na JLF UK v Martine je vypracovaná smernica na zabezpečenie ochrany zvierat počas prepravy – Vnútorný predpis JLF UK č. 38/2017 v Martine vydaný na zabezpečenie dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy ustanovených v NR (ES) č. 1/2005 v súlade s Čl. 21 ods. 2 písm. j) Štatútu JLF UK, schválený vedením fakulty dňa 4. októbra 2017.

3.8. Mikrobiologické vyšetrenie

Najmenej raz za rok a vždy, keď to vyžaduje aktuálna epidemiologická situácia, sa musí vykonať mikrobiologické vyšetrenie chovných priestorov. Mikrobiologické vyšetrenie sa používa najmä:

- pri kontrole účinnosti chemickej dezinfekcie,
- pri kontrole mikrobiologického osídlenia zvierat a mikrobiálneho zaťaženia prostredia, v ktorom sa zvieratá nachádzajú,
- pri úhyne zvierat, ak je podozrenie na bakteriálnu infekciu.

Mikrobiologické vyšetrenie sa realizuje na Ústave lekárskej mikrobiológie JLF UK v Martine. Výsledok mikrobiálnej kontaminácie je predložený vedúcej CZ JLF UK v Správe o výsledkoch mikrobiálnej kontaminácie vypracovanej Ústavom mikrobiológie a imunológie JLF UK. Uvedené správy tvoria súčasť všeobecnej dokumentácie vedúcej CZ JLF UK.

Každé tri roky sa vykonáva mikrobiologické vyšetrenie Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom (ŠVPÚ) v Dolnom Kubíne. Výsledky vyšetrenia sa archivujú vo zverinci.

V prípade nevyhovujúcich výsledkov sa vykoná dezinfekcia priestorov a zariadení opätovne, vykoná sa opakovaný odber sterov na kontrolu účinnosti dezinfekcie.

Pri chove morčiat pre vlastnú potrebu sa minimálne 2-krát za rok, prípadne podľa aktuálnej zdravotnej situácie v chove, realizuje monitoring zdravotného stavu zvierat: patologicko-anatomická pitva, mikrobiologické a parazitologické vyšetrenie, ktoré vykonáva ŠVPÚ v Dolnom Kubíne.

3.9. Karanténa, izolácia a adaptácia

Za karanténu sa považuje obdobie umiestnenia novozískaných zvierat oddelene od ostatných zvierat v zariadení. Jej cieľom je určiť zdravotný stav zvierat a zamedziť zavlečeniu nákazy. Doba karantény malých zvierat dodaných z akreditovaných a schválených pracovísk (myši, potkany, morčatá) predstavuje 5 – 15 dní. Doba karantény králikov a mačiek predstavuje 20 – 30 dní.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Zodpovedný veterinárny lekár poverený starostlivosťou o zvieratá môže karanténu predĺžiť alebo skrátiť v závislosti od zdroja zvierat, ich zdravotného stavu, od správania sa a iných okolností.

Nie je možné vykonávať experiment na zvieratách pred uplynutím doby karantény! Zviera, pri ktorom je podozrenie, že predstavuje riziko infekcie pre iné zvieratá, musí byť izolované v oddelenej miestnosti alebo izolačnom boxe (Air Fow Cabinet).

3.10. Odstraňovanie a likvidácia biologického odpadu

Biologický odpad je potrebné sústreďovať a likvidovať pri zachovávaní pravidiel bezpečnosti a sanitácie. Odstránenie uhynutých zvierat sa nesmie vykonať pred objavením sa posmrtného stuhnutia – *rigor mortis*. Biologický odpad pred jeho odstránením sa zhromažďuje v pultovej mrazničke vo vyhradenej miestnosti, ktorá je uzamknutá a označená „VŽP materiál kategórie 1 – určené len na likvidáciu“. Podľa potreby sa odpad likviduje v spaľovniach pre tento účel zriadených v súlade s platnými právnymi predpismi. JLF UK v Martine využíva kafilerické zariadenie v Mojšovej Lúčke (Asanácia, s.r.o., Žilina) na odstraňovanie kadáverov podľa aktuálnej potreby. Za čistotu v mrazničke a miestnosti kadáveru zodpovedajú zamestnankyne zverinca, po odvoze kadáveru vykonávajú sanitáciu.

Za ukladanie usmrtených zvierat do mrazničky sú zodpovední vedúci pracovníci projektu, zamestnanci zverinca odkladajú do mrazničky len tie zvieratá, ktoré uhynuli vo zverinci. Zamestnanci zaradení do vykonávania experimentov transportujú usmrtené zvieratá nákladným výtahom zo svojich užívateľských zariadení do oddelenia kadáveru. Zároveň zaznamenávajú v osobitnom zošite dátum, druh a počet uložených usmrtených zvierat zo svojho projektu a svojim podpisom to potvrdzujú. Kompetentní pracovníci, ktorí dostali kľúče od vyhradenej miestnosti pre kadáver sú zodpovední za uzamknutie tejto miestnosti pri svojom odchode ako aj za udržiavanie čistoty.

Použitá podstielka pokusných zvierat sa neskladuje, je pravidelne (2x v týždni podľa harmonogramu vývozu komunálneho odpadu spoločnosťou BRANTNER FATRA s.r.o.) ošetrovatelkami zozbieraná a hneď vynášaná do vonkajších kontajnerov umiestnených pri objekte D (vyčlenených pre Centrálny zverinec JLF UK) a likviduje sa v zmysle platnej legislatívy ako komunálny odpad.

Po každom ukončení experimentu výskumní pracovníci sú povinní odstrániť z CZ použité injekčné ihly a striekačky, prípadne iný nebezpečný odpad a likvidovať ho v rámci vlastného ústavu vo vyhradenej miestnosti.

3.11. Evidencia a záznamy

Záznamy o nadobudnutí všetkých zvierat a krmiva (eviduje sa dátum príjmu, dodávateľ a objednávateľ, expirácia krmiva, čísla rozhodnutí schválených projektov), záznamy o premiestňovaní zvierat na jednotlivé ústavy (väčšina ústavov premiestňuje zvieratá v rámci jednej budovy nákladným výtahom, Ústav lekárskej biofyziky a Ústav lekárskej biochémie premiestňuje zvieratá do inej budovy schváleným dopravným prostriedkom), denný monitoring zdravotného stavu zvierat, záznamy o uhynutých a držaných zvieratách, likvidácia biologického odpadu (dátum a počet zvierat), záznamy o veterinárnej starostlivosti a liečbe, záznamy o čistení a dezinfekcii zariadenia vrátane dezinfekcie napájacích zariadení, záznamy z karanténizácie, úradné záznamy z kontrol vykonaných orgánmi veterinárnej správy sú evidované v CZ a archivujú sa najmenej počas piatich rokov od posledného záznamu.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Čl. 4 Prostredie a jeho regulácia

4.1. Vetrание

Zverinec je vybavený vetracou jednotkou DUPLEX 6500 Multi, v hygienickom prevedení, s objemovým prietokom 100 % čerstvého vzduchu $Q_v = 6200 \text{ m}^3/\text{h}$ a s objemovým prietokom odpadového vzduchu $6600 \text{ m}^3/\text{h}$. Klimatizácia je riešená tepelnými čerpadlami VRV LG MultiV IV HP CH. Čerstvý vzduch sa privádza do čistej zóny a je v pretlaku proti špinavej zóne. Odvod odpadového vzduchu je zo špinavej zóny a je v podtlaku, aby sa zamedzilo šíreniu zápachov. Ventilačný systém musí zabezpečovať dostatočný prívod čerstvého vzduchu primeranej kvality a musí zabezpečovať odvádzanie pachov, škodlivých plynov, prachu a pôvodcov nákaz, ako aj odvod prebytočného tepla a vlhkosti. Chod vetracieho a klimatizačného zariadenia je automatický, ovládanie je zabezpečené miestnym ovládačom z klimatizovanej miestnosti a pomocou softvéru zo vzdialeného počítača.

Primeraná intenzita vetrания je cca 15 výmen vzduchu v celom priestore za hodinu pri vysokej kapacite zvierat. Za určitých okolností, ak je držaný menší počet zvierat, za normálnu úroveň výmeny vzduchu je považovaných 8 - 10 výmen vzduchu za hodinu.

Miestnosť klimatizačnej jednotky sa udržiava v čistote.

Kontrolu technického stavu, údržbu a servis zariadenia vzduchotechniky vykonáva určený zamestnanec JLF UK, ktorý prípadné poruchy konzultuje so servisnou firmou a zabezpečuje ich nápravu.

4.2. Teplota a relatívna vlhkosť

V CZ je zabezpečená presná regulácia a stabilné udržiavanie teploty. Optimálna teplota prostredia pre jednotlivé zvieratá je nasledujúca:

- myši, potkany, morčatá: $20 - 24^\circ \text{C}$,
- mačky, králiky: $18 - 21^\circ \text{C}$,
- novonarodené a mladé zvieratá vyžadujú zvýšenie teploty o $2-3^\circ \text{C}$.

Relatívna vlhkosť prostredia musí zodpovedať potrebám zvierat, vyžaduje sa udržiavanie vhodnej relatívnej vlhkosti v rozmedzí $55\% \pm 10\%$. V prípade mačiek sa považuje za zbytočné regulovať relatívnu vlhkosť, pretože mačky znášajú aj veľké výkyvy relatívnej vlhkosti prostredia bez negatívnych dôsledkov. Hodnoty relatívnej vlhkosti vzduchu pod 35 % a nad 70 % sú neprijateľné a môžu poškodiť zdravie zvierat. Požadovaná relatívna vlhkosť vzduchu sa zabezpečuje parným zvlhčovačom vzduchu UE045Y s distribučnou tryskou osadenou v potrubí čerstvého vzduchu, s produkciou 45 kg/h vodnej pary.

Na kontrolu teploty a vlhkosti slúžia záznamníky s kontinuálnym zaznamenávaním týchto parametrov v 6-hodinových intervaloch. Na evidenciu nameraných hodnôt slúži centrálny monitorovací systém Saveris od spoločnosti Testo. Hodnoty sú zaznamenávané a archivované v počítači. Monitorovací systém je vybavený vizuálnym výstražným systémom, ktorý hlási prekročenie predpísaných hodnôt. Zároveň zodpovedný technický pracovník je o alarmovej situácii informovaný formou SMS správy. Centrálny zverinec je vybavený aj odvlhčovačmi v prípade výrazne zvýšenej relatívnej vlhkosti prostredia.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Snímače sú vybavené displejom pre možnosť vizuálnej kontroly aktuálnej teploty a vlhkosti priestoru. V každej miestnosti je možná regulácia teploty.

4.3. Osvetlenie

V chovnom zariadení sa používa rozptýlené svetlo, ktoré má zabezpečovať vhodné osvetlenie pre vykonávanie pracovnej činnosti, pre kontrolu stavu zvierat a pohodu zvierat.

V chovných miestnostiach je zabezpečené umelé osvetlenie s režimom deň-noc 12 hod/12 hod, intenzita osvetlenia je znížená pre albínov cca 100-200 lux, u mačiek je zabezpečené aj nočné infračervené osvetlenie, počas čistenia a manipulácie je k dispozícii manuálne ovládané osvetlenie cez vypínače.

Na chodbách a v sociálnych priestoroch riadenie osvetlenia funguje cez pohybové snímače s DALI prevodníkmi. Osvetlenie je nastavené v režime 0% - 10 % - 100 % (100 luxov, osvetlenie únikových ciest). Pri výpadku napájania sa zapínajú svietidlá s vlastným zdrojom (batériou). V prípade výpadku prúdu je zabezpečené osvetlenie cez náhradný zdroj energie.

4.4. Hluk

Hladiny hluku v CZ počutelné pre zvieratá vrátane ultrazvuku nesmú presiahnuť 20 kHz. Zdrojom hluku je hlavne ventilačné zariadenie ako aj aktivita zvierat a ošetrovateliek, preto práce v chovných miestnostiach musia byť šetrné s ohľadom na minimalizáciu hluku. V odsávacom a výtlačnom potrubí za vetracou jednotkou sú osadené flexibilné rúry SONOFLEX na zníženie hladiny hluku. Predpokladaná hladina akustického tlaku od vzduchotechnického zariadenia v pobytovej zóne je cca 35 dB. Hluk musí byť minimalizovaný vhodným nácvikom ošetrojúceho personálu a používaním vhodných pracovných postupov hlavne v čase odpočinku zvierat.

4.5. Kŕmenie

Krmivo sa nakupuje len od schválených dodávateľov. Krmivo musí byť nekontaminované a musí spĺňať všetky parametre stanovené pre jednotlivé druhy zvierat. Krmivo musí byť balené vo vreciach, ktoré sú označené etiketou s informáciami o pôvode výrobku a o dátume jeho expirácie. V CZ sa používajú komerčne dostupné kŕmne diéty – udržiavacie a chovné (napr. Altromin, Ssniff) pre malé hlodavce, králiky a mačky, dávkovanie podľa normy *ad libitum* denne, prípadne upravené dávkovanie podľa typu experimentu tak, aby bolo zabezpečené uspokojenie ich fyziologických potrieb.

Skladovacie priestory pre krmivo musia byť chladné, tmavé a suché, chránené proti hmyzu a divožijúcim hlodavcom a musia sa udržiavať v čistote. Vystavenie krmiva teplotám nad 21°C, nadmernej relatívnej vlhkosti, nehygienickým podmienkam, svetlu, kyslíku a hmyzu ho znehodnocuje. Krmivo sa neuskladňuje priamo na podlahe, ale na paletách a stojanoch a neopiera sa priamo o stenu.

Je neprípustné výrazne obmedzovať zvieratú dennú kŕmnu dávku a vodu. Každé zviera musí mať prístup ku krmivu a dostatočný priestor na kŕmenie, aby sa obmedzilo súpereniu. V CZ sa eviduje expirácia krmiva.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

4.6. Napájanie

Na napájanie sa denne používa čistá pitná voda z vodovodnej siete. Morčatám sa pridáva do vody vitamín C (10-20 mg/zviera/deň), gravidné a laktujúce samice majú vyššiu požiadavku príjmu vitamínu C (cca 30 mg/zviera/deň). Zvieratá sú napájané cez polyakrylátové fľaše vybavené nerezovými a sklenenými pítkami. Fľaše a ich príslušenstvo sa musia denne čistiť a raz za týždeň dezinfikovať alebo sterilizovať min. 1-krát do mesiaca. V CZ sú vedené záznamy o sterilizácii napájacích zariadení.

4.7. Podstielka

Podstielkový materiál (najčastejšie oprášené hobliny z mäkkého dreva) musí byť čistý, suchý, neprašný, nekontaminovaný, bez prímiesi cudzorodých látok. Podstielkový materiál sa uskladňuje v samostatnej miestnosti s vhodnými klimatickými podmienkami. CZ nakupuje certifikovanú podstielku od schváleného dodávateľa.

Pri chove malých hlodavcov sa podstielka vymieňa podľa potreby, minimálne 2x týždenne. U väčších zvierat (mačky) je potrebné podstielku vymieňať denne. Spolu s podstielkou je zakázané odstraňovať uhynuté zvieratá, biologický materiál a použitý laboratórny materiál.

4.8. Pohyb a manipulácia

Spôsob správania sa zvieratá počas experimentu závisí od jeho dôvery k človeku, preto sa musí personál pri styku so zvieratkom správať milo, jemne a isto.

4.9. Umiestnenie zvierat a obohatenie prostredia

Zvieratá musia byť umiestnené v stálych sociálnych skupinách, ktoré pozostávajú z jedincov, ktoré sa znášajú. Zvieratá možno samostatne umiestniť, ak je to opodstatnené z veterinárnych dôvodov alebo z dôvodu ich pohody. Zvieratá v projektoch musia byť navrátené do pôvodných skupín.

Všetkým zvieratám sa zabezpečí dostatočný priestor a rozmanité prostredie, aby sa mohli prirodzene správať a aby sa zamedzilo prejavom stresového správania. Musia mať priestor na pohyb, hľadanie potravy, manipulatívne a kognitívne činnosti. Hlodavce majú obohatené prostredie o PVC valce/ igloo, ktoré slúžia ako úkryt, drevené hranoly na hľadanie a v prípade morčiat aj o seno.

K vhodným prostriedkom na obohatenie prostredia králikov patrí seno, hranoly na hľadanie, závesné hračky, ako aj priestor na oddych, napríklad vyvýšené plošiny.

Pri transporte musia byť mačky označené v zmysle platnej legislatívy, zásielku sprevádzajú pasy a veterinárne osvedčenia. Mačky sú umiestnené v skupinách. Mačky nesmú byť samostatne umiestnené dlhšie ako 24 hodín, ak to nie je opodstatnené z veterinárnych dôvodov alebo z dôvodov ich pohody. Všetky mačky musia mať denne čas na hranie a na sociálnu interakciu s ľuďmi, ako aj čas na pravidelné hladenie. Ich priestor musí byť obohatený policami, vertikálnymi drevenými plochami (napríklad veľké drevené konáre), škrabadlami, ktoré umožnia aktívny pohyb a brúsenie pazúrov. Ďalej mačky musia mať k dispozícii rôzne hračky, ktoré sa pravidelne menia, aby neklesala ich stimulácia. Taktiež musia mať dostatočný počet toaliet, na 2 mačky sa odporúča 1 toaleta.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Článok 5 Vzťah Centrálny zverinec – pracoviská

5.1. Spolupráca CZ a užívateľov pri objednávaní zvierat a krmiva

Zakúpené zvieratá musia pochádzať len od schválených chovných a dodávateľských zariadení zo Slovenska alebo zo zahraničia. V prípade mačiek je neprípustné ich získavať od drobnochovateľov bez preukázania schválenia chovného zariadenia. Je zakázaný odchyt zvierat z voľnej prírody alebo túlavých zvierat.

Zvieratá môžu byť držané vo zverinci len po schválení projektov ŠVPS SR v Bratislave, je neprípustné držať zvieratá bez získania rozhodnutia o schválení projektu.

Vedúci CZ alebo jeho zástupca vypracúva priebežne, najmenej dvakrát ročne objednávku zvierat a krmiva pre jednotlivé ústavy na základe ich požiadaviek (jún, december). Jednotlivé ústavy vyplnia na predpísanom formulári druh, počet, hmotnosť a pohlavie zvierat na jednotlivé mesiace spolu s menom zodpovednej osoby, ktorá požiadavku napísala. Pri plánovaní zvierat je potrebné plánovať aj množstvo krmiva podľa predpokladanej dĺžky držania zvierat s ohľadom na expiračnú dobu krmiva. Je možné upresňovať požiadavky na zvieratá a krmivo podľa aktuálnych potrieb ústavov, avšak je potrebné akékoľvek zmeny vopred nahlásiť vedúcemu zverinca.

Vedúci CZ zosumarizuje požiadavky ústavov na nákup zvierat podľa druhu, termínu nákupu a množstva. Objednávanie zvierat musí byť v súlade s povoleným maximálnym jednorazovým zástavom zvierat jednotlivých ústavov. Ak vedúci zverinca zistí, že v určitom čase by došlo k prekročeniu kapacity zverinca, bude konzultovať so zainteresovanými pracovníkmi o možnosti korekcie počtu požadovaných zvierat, resp. termínu ich nákupu. Ak by ani po konzultácii nedošlo k dohode o nákupe zvierat v množstve primeranom kapacite zverinca, situáciu bude riešiť Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat, v krajnom prípade prodekan pre vedu a výskum spoločne s tajomníkom JLF UK. Z ekonomických dôvodov pracoviská by sa mali vyhnúť neopodstatnenému dlhodobému držaniu zvierat vo zverinci bez vykonávania experimentov.

Ak pracovisko chce nakupovať a do zverinca umiestniť zvieratá mimo plánovaného počtu, musí nákup vopred konzultovať s vedúcim CZ. V prípade, že CZ má na stanovený čas a pre daný druh zvierat naplnenú kapacitu podľa plánu, je povinný upozorniť na túto skutočnosť zodpovedného pracovníka z pracoviska, ktorý chce neplánovaný nákup uskutočniť.

Pri dodávke zvierat do CZ je nutné vyžiadať dodací list a veterinárne osvedčenie, zo zahraničia TRACES, prípadne pasy od dodávateľa. ŠVPS SR z odboru zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov udelila výnimku pre malé laboratórne zvieratá: myši, potkany, morčatá, ktoré nemusia byť zaznamenávané do systému TRACES, ale zásielka musí byť nahlasovaná do elektronického systému ŠVPS SR v kolónke „Evidencia zásielok“. Nahlasovanie zabezpečuje pracovník CZ.

Je neprípustné prekročiť schválený maximálny jednorazový zástav zvierat v CZ.

Podľa NV SR č. 377/2012 Z.z. každý ústav musí pred umiestnením zvierat v CZ predložiť číslo rozhodnutia schválenia projektu ŠVPS SR vedúcemu CZ a priebežne ho aktualizovať.

Vedúci CZ eviduje originálne dodacie listy a veterinárne osvedčenia a vyhotovené kópie zasiela na príslušné ústavy.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

5.2. Organizačné zabezpečenie využívania vlastného chovu pre potreby pracovísk

Na základe požiadaviek plánovania laboratórných zvierat, CZ môže ponúknuť pracoviskám zvieratá z vlastného chovu podľa aktuálnych prírastkov. Spolu s dodávkou zvierat každý ústav obdrží výdajku laboratórných zvierat z vlastného chovu, ktorá zahŕňa: druh a kmeň laboratórných zvierat, hmotnosť a pohlavie, počet zvierat, celkovú cenu v EUR, dátum odberu, podpis dodávateľa a odberateľa. Súčasťou odberu zvierat je deklarácia zdravotného stavu zvierat, ktorá zahŕňa vyšetrenie zvierat veterinárnym lekárom a priebežný bakteriologický a parazitologický rozbor vykonávaný externým pracoviskom ŠVPÚ SR v Dolnom Kubíne. Finančné operácie zabezpečuje ekonomické oddelenie fakulty.

5.3. Prevádzkový poriadok pre užívateľov

Výskumní pracovníci môžu vstupovať do zverinca pod dohľadom personálu zverinca po predchádzajúcej dohode s vedúcim pracovníkom podľa dohodnutého harmonogramu. Do priestorov CZ vstupujú iba klinicky zdravé osoby, aby sa predišlo zaneseniu nákazy. Je vylúčené vstupovať do CZ s infekčným ochorením. Vo vstupnej chodbe sa výskumní pracovníci zapíšu do knihy návštev, kde uvedú dátum, čas výkonu vo zverinci, číslo rozhodnutia schváleného projektu a podpis.

Každý pracovník musí prejsť hygienickou slučkou, kde si vymení pracovný ochranný odev a obuv (pokiaľ pracuje denne pri vykonávaní projektu) alebo používa jednorazový ochranný odev a návleky. Výskumní pracovníci sú povinní priebežne vymieňať svoje pracovné odevy a dezinfikovať pracovnú obuv, najmä po každom ukončenom experimente. Počas letných mesiacov zostávajú hygienické slučky prázdne (výskumní pracovníci presunú svoje ochranné pomôcky na vlastný ústav), aby bolo možné zabezpečiť kompletnú očistu priestorov.

Výskumní pracovníci môžu prechádzať len vyhradenou zónou s orientačnými značkami s minimalizáciou hluku. Výskumní pracovníci môžu využívať len experimentálne a operačné oddelenie.

Je prísne zakázané svojvoľne vstupovať do chovného oddelenia a ďalších pre verejnosť neprístupných miest.

Zamestnanci zaradení do vykonávania projektov transportujú usmrtené zvieratá nákladným výťahom zo svojich užívateľských zariadení do oddelenia kadáveru. Zároveň zaznamenávajú v osobitnom zošite dátum, druh a počet uložených usmrtených zvierat zo svojho projektu a svojim podpisom to potvrdzujú. Kompetentní pracovníci, ktorí dostali kľúče od vyhradenej miestnosti pre kadáver, sú zodpovední za uzamknutie tejto miestnosti pri svojom odchode ako aj za udržiavanie čistoty.

Počas realizácie experimentov je možné vykonávať presun zvierat z CZ do laboratórií v rámci budovy BioMed vyhradeným výťahom na presun zvierat. Zvieratá sa presúvajú v chovných nádobách v tých istých sociálnych skupinách. Je potrebné dbať na čistotu výťahu ešte pred presunom a po transporte sa vyžaduje vnútorný priestor výťahu opäť umyť a vydezinfikovať. V rámci zachovania dobrého zdravotného stavu a minimalizácie stresu sa vyžaduje manipulovať so zvieratami pokojne, bez prílišného hluku a ďalších rušivých faktorov, ktoré môžu negatívne ovplyvniť výsledky štúdie. Taktiež sa vyžaduje udržiavať vysoký hygienický štandard počas prepravy a priamo v laboratóriu pri manipulácii so zvieratom, s cieľom vyhnúť sa potenciálnej kontaminácii CZ pri opätovnom vrátení

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

zvierat do zverinca. Ošetrovatelky vydávajú a preberajú zvieratá od spôsobilých zamestnancov výskumného tímu po predchádzajúcej dohode, presun zaznamenávajú do karty presunu zvierat.

Po každom ukončení experimentu sú výskumní pracovníci povinní odstrániť z CZ použité injekčné ihly a striekačky, prípadne iný nebezpečný odpad a likvidovať ho v rámci vlastného ústavu vo vyhradenej miestnosti.

CZ si vyhradzuje zákaz parkovania na prístupovej ceste ku zverincu, pretože sa tým blokuje transport zvierat, transport krmiva a podstielky, zabezpečenie veterinárnej služby a vykonávanie servisných služieb.

Experimentálne oddelenie

Experimentálne oddelenie zahŕňa 8 chovných kôj, kde sú oddelene umiestnené zvieratá v experimente podľa dodávky, čím sa vylúči ich vzájomný kontakt. Pracovníci využívajúci experimentálne oddelenie musia mať schválené projekty, kópiu musia včas dodať vedúcemu pracovníkovi CZ. Výskumní pracovníci musia dodržiavať obdobie karantény, ktoré kontroluje vedúci pracovník CZ a nesmú prekročiť schválený počet zvierat v projekte. Po ukončení čiastkových projektov vedeckí pracovníci opúšťajú zverinec znovu cez hygienickú slučku. Pracovníci manipulujú so zvieratami v príslušnom laboratóriu, ktoré je vybavené manipulačným stolom, chladničkou, váhou a sadou inštrumentov.

Vedecko-výskumným pracovníkom, ktorí plánujú odber bdelych zvierat z CZ do svojho užívateľského zariadenia, personál zverinca vydá chovnú nádobu s požadovanými zvieratami. Zvieratá sú transportované nákladným výťahom v zadnej časti zverinca na príslušné pracovisko biomedicínskeho centra. Ak zvieratá sa majú navrátiť naspäť do CZ, kompetentní pracovníci ústavov telefonicky informujú personál zverinca, ktorý odoberie zvieratá z nákladného výťahu a umiestňuje ich do tých istých chovných skupín. Personál CZ zároveň eviduje akýkoľvek pohyb zvierat zo zverinca a do zverinca.

Vedecko-výskumní pracovníci, ktorí plánujú odber bdelych zvierat alebo anestetizovaných zvierat (králiky, mačky) z CZ do svojho užívateľského zariadenia nenávratne mimo biomedicínskeho centra, si zabezpečujú prepravu týchto zvierat v prepravnom boxe na príslušné pracovisko schváleným prepravcom.

Po ukončení čiastkových experimentov výskumní pracovníci sú povinní zanechať laboratórium v čistote.

Ošetrovatelky zvierat sú poverené starostlivosťou o zvieratá (čistenie, kŕmenie, napájanie).

Operačné oddelenie

Operačné oddelenie predstavuje z kompletne vybavené operačné miestnosti spolu so sadou inštrumentov, ktoré pracovníci využívajú pre vykonávanie chirurgických úkonov. Súčasťou operačného oddelenia je toxikologické laboratórium, ktoré zahŕňa laminárny box na ochranu personálu a chovný izolátor zvierat. Po ukončení experimentu operačné stoly a prístroje musia byť zanechané v čistote. Pracovné plochy a použité inštrumenty musia byť umyté a vysterilizované v parnom alebo horúcovzdušnom sterilizátore, za ktoré zodpovedá vedúci pracovník projektu.

Čistiace práce (umývanie a dezinfekcia dlážky, umývadla a odpadových košov) vykoná poverená upratovačka.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Pri manipulácii so zvieratami je potrebné používať šetrné postupy podľa platnej legislatívy so zabezpečením dobrých životných podmienok, v prípade utrpenia zvierat je nutné zvážiť postup eutanázie so snahou zabrániť bolesti a utrpeniu zvieraťa. Výskumné tímy môžu využívať pri eutanázii malých zvierat eutanázny CO₂ box.

Pri prístrojoch sú umiestnené prístrojové denníky, do ktorých užívatelia zaznamenávajú ich použitie. V prípade, že dôjde počas experimentu k akejkoľvek poruche používaného prístroja, výskumní pracovníci sú povinní túto skutočnosť nahlásiť personálu CZ. Ak dôjde k poškodeniu prístroja bežným používaním alebo zlou manipuláciou, CZ zabezpečí servis, ale náklady spojené s opravou uhradí ústav, ktorý prístroj používal.

Experimentálne a operačné oddelenie môžu využívať aj externí pracovníci, ktorí nemajú schválené vlastné užívateľské zariadenie, avšak musia mať schválený projekt.

Po ukončení projektov bude vykonaná celková očista experimentálneho, prípadne operačného oddelenia, ktorá zahŕňa čistiace a dezinfekčné práce, vrátane vyžiarenia germicídnym žiaričom. Tieto práce vykonáva upratovačka spolu s ošetrovatelkami zvierat.

5.4. Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat

Podľa Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 436/2012 Z.z., JLF UK v Martine zriadila dňa 27. mája 2013 Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat (VP č. 21/2013) a schválila Štatút Poradného výboru JLF UK v Martine pre dobré životné podmienky zvierat (VP č. 22/2013). Štatút Poradného výboru JLF UK v Martine bol aktualizovaný dňa 15.6.2020 (VP č. 17/2020). Členmi poradného výboru sú zástupcovia všetkých pracovísk, ktoré realizujú základný experimentálny výskum. Členovia výboru sa riadia svojim štatútom a sú zodpovední hlavne za šírenie zásad 3R a dobrých životných podmienok zvierat na svojich pracoviskách.

5.5. Spolupráca vedúcich pracovísk a CZ

Vedúci CZ komunikuje s vedúcimi pracovníkmi ústavov, členmi Poradného výboru a pracovníkmi sekretariátu pri riešení administratívnych a finančných operácií.

Vedúci CZ je poverený koordináciou všetkých aktivít súvisiacich s kontaktom so zodpovednými pracovníkmi RVPS a ŠVPS, z čoho vyplýva aj kompetencia následne usmerňovať činnosť vedúcich pracovísk súvisiacu s používaním laboratórných zvierat a služieb CZ.

Článok 6 **Riadenie**

6.1. Všeobecné ustanovenia

Centrálny zverinec patrí medzi účelové zariadenia JLF UK v Martine. Na čele CZ je vedúci, ktorého na základe výsledkov výberového konania do funkcie vymenúva dekan. Prácu vedúceho CZ v oblasti hospodársko-správnej usmerňuje tajomník JLF UK. Vedúci CZ zodpovedá za svoju činnosť dekanovi. Vedúci CZ je vedúcim zamestnancom podľa Čl. 35 ods. 2 Štatútu JLF UK. Zodpovedá za prevádzku centrálného zverinca, ďalej organizuje a riadi prácu ošetrovateliek zvierat a ďalšieho personálu a zodpovedá za chod pracoviska v zmysle Organizačného poriadku CZ.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

6.2. Zabezpečenie bežnej prevádzky

Prostredníctvom Oddelenia prevádzky Dekanátu JLF UK sa zabezpečuje:

- doprava kýmnych zmesí, podstielky, preprava zvierat a preprava uhynutých zvierat,
- prevádzka vyhradených technických zariadení, vrátane predpísaných servisných opráv a technických kontrol,
- denná kontrola monitorovacieho systému klimatických podmienok,
- údržba a oprava strojných zariadení, vrátane budovy a jej vonkajšieho a vnútorného vybavenia.

6.3. Financovanie prevádzky

Na financovanie prevádzky a činnosti CZ sa využívajú najmä:

- zdroje štátneho rozpočtu z dotácie pridelené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a nedotačné zdroje JLF UK, ktoré rozdeľuje dekan súčastiam JLF UK podľa metodiky delenia dotácie na príslušný kalendárny rok;
- finančné prostriedky získané v rámci riešenia národných i medzinárodných grantových úloh,
- prostriedky získané podnikateľskou činnosťou CZ,
- finančné prostriedky majúce charakter dotácií,
- dary, granty, príspevky, atď.

Výška finančného limitu prideleného na prevádzku a činnosť CZ z dotácií štátneho rozpočtu a vlastných výnosov JLF UK sa každoročne schvaľuje Akademickým senátom JLF UK v súlade s platnými pravidlami hospodárenia, pričom:

- a) na úhradu ekonomicky oprávnených nákladov na zabezpečenie činnosti CZ (veterinárne vyšetrenia, mikrobiologické vyšetrenia, spracovanie a analýza vzoriek, podstielky, inventár, OOPP pre ošetrovatelky, čistiace prostriedky, kancelárske potreby, odvoz kadáverov, atď.) prispievajú tie pracoviská, ktoré využívajú služby CZ. Celková výška príspevku pre CZ sa schvaľuje v rámci metodiky rozpisu dotácií štátneho rozpočtu a vlastných výnosov na príslušný kalendárny rok. Jednotlivé zainteresované pracoviská sa na tejto čiastke podieľajú sumou, zodpovedajúcou percentuálnemu podielu na rozsahu a dobe využiteľnosti priestorov CZ konkrétnym pracoviskom;
- b) náklady na nákup zvierat, krmiva a podstielky, dopravu s tým spojenú sa hradia výlučne z prostriedkov príslušného pracoviska, resp. z prostriedkov grantov (tuzemské, zahraničné); zodpovední riešitelia grantov sú povinní do rozpočtov plánovať aj finančné prostriedky na úhradu režijných a prevádzkových nákladov JLF UK, výška príspevku na úhradu režijných výdavkov je určená samostatným vnútorným predpisom JLF UK;
- c) náklady na energie, náklady na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania a poistné na sociálne poistenie, poistné na verejné zdravotné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie zamestnancov CZ sa hradia z prostriedkov JLF UK v súlade s platnou metodikou rozpisu dotácií štátneho rozpočtu a vlastných výnosov na príslušný kalendárny rok.

Prevádzka, činnosť, financovanie a účtovanie vlastného chovu laboratórnych zvierat v CZ je vedené osobitne (najmä počet príchovkov, prírastkov, prirodzených úbytkov, výdaj laboratórnych zvierat pre pracoviská JLF UK, ...). Hodnotu chovných laboratórnych zvierat stanovuje tajomník JLF UK tak, aby boli kryté všetky náklady súvisiace s vlastným chovom a primeraný zisk. O chovných

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

laboratórných zvieratách sa účtuje na účte 124 – *Zvieratá* a na účte 614 – *Zmena stavu zásob zvierat* (v súlade s opatrením MF SR č. MF/24342/2007-71).

Vedúca CZ nahlasuje Všeobecnej učitárni Dekanátu JLF UK všetky prírastky a úbytky chovných laboratórných zvierat, ako aj všetky zmeny, ktoré majú vplyv na hodnotu chovných laboratórných zvierat.

Chovné laboratórne zvieratá sa inventarizujú v rámci fyzickej inventarizácie majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov na JLF UK ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, t.j. k 31.12. príslušného účtovného obdobia. V mimoriadnych prípadoch je možné vykonať Inventarizáciu aj viac krát počas účtovného obdobia.

6.4. Zabezpečenie osobných ochranných pracovných pomôcok, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov

Na zabezpečenie hygieny pracoviska v súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi, ako aj zabezpečenia ochrany zdravia zamestnancov, sa pridávajú osobné ochranné pracovné pomôcky, čistiace a dezinfekčné pracovné prostriedky, ktoré musia byť v dostatočnom množstve, aby sa neobmedzovali hygienické podmienky.

6.5. Zabezpečenie prevádzky v mimoriadnych situáciách

V prípade vzniku mimoriadnych okolností prevádzky a činnosť CZ po personálnej stránke zabezpečí vedúci CZ a pracovníci Oddelenia prevádzky.

Článok 7 Záverečné ustanovenia

1. Kontrolu nad dodržiavaním požiadaviek v schválenom chovnom zariadení v rámci veterinárnych inšpekcií vykonávajú orgány veterinárnej správy. V prípade zistenia nedodržania požiadaviek na schválené zariadenie alebo porušenie povinností podľa tohto nariadenia sú orgány veterinárnej správy oprávnené prehodnotiť priestupky alebo iné správne delikty a ukladať opatrenia alebo pokuty podľa osobitného zákona č. 39/2007 Z.z v znení neskorších predpisov.
2. Všetci zainteresovaní zamestnanci JLF UK sú povinní dodržiavať ustanovenia Organizačného poriadku CZ. V prípade nedodržania ustanovení Organizačného poriadku CZ môžu byť voči zodpovedným zamestnancom vyhovené opatrenia v zmysle Pracovného poriadku UK, Zákonníka práce a príslušných právnych predpisov.
3. Oboznámenie so znením tohto Organizačného poriadku Centrálného zverinca JLF UK v Martine zabezpečí vedúci CZ. Preukázateľný doklad s podpismi príslušných zamestnancov o oboznámení s Organizačným poriadkom CZ vedie a archivuje vedúci CZ.
4. Neoddeliteľnou súčasťou tohto Organizačného poriadku je príloha: Príloha č. 1 - Čistiace a dezinfekčné práce v Centrálnom zverinci JLF UK Martin.
5. Neoddeliteľnou súčasťou tohto Organizačného poriadku je príloha: Príloha č. 2 - Dodatok pre užívateľské zariadenie na chov zvierat pre vlastnú potrebu.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

6. Neoddeliteľnou súčasťou tohto Organizačného poriadku je príloha: Príloha č. 3 - Dodatok pre užívateľské zariadenie k SLP štúdiám.
7. Nadobudnutím účinnosti tohto vnútorného predpisu sa ruší Vnútorný predpis JLF UK č. 25/2019 Organizačný poriadok CZ zo dňa 20.5.2019 v znení neskorších doplnkov.
8. Tento Organizačný poriadok nadobúda platnosť dňa 12. júna 2023 a účinnosť dňa 1. júla 2023.

prof. MUDr. Andrea Čalkovská, DrSc.
 dekanka JLF UK v Martine

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Príloha č. 1 k Organizačnému poriadku CZ JLF UK

Čistiace a dezinfekčné práce v Centrálnom zverinci JLF UK v Martine

Čistiace a dezinfekčné práce sú rozdelené do 3 kategórií:

a) Bežná očista chovných miestností - (BO)

- Chovné nádoby pre hlodavce sa čistia 2x týždenne pri výmene podstielky roztokom s prídavkom saponátu a dezinfekčného prostriedku, v prípade potreby aj častejšie. Umývanie a dezinfekcia chovných nádob sa vykonáva v umyvárni bez prítomnosti zvierat. Na umývanie a dezinfekciu slúži automat na umývanie chovných nádob (Steelco AC 1400). Na tento účel slúži špeciálny detergent Neodischer LaboClean FLA a Neodisher N. Čisté kliečky sa potom nechávajú dosušiť a odkladajú sa čisté a suché do skladových priestorov.
- Použitá podstielka sa vynáša do vyhradených kontajnerov na vývoz.
- Stojany na chovné kliečky, steny sa umývajú vlhkou handrou namočenou do 0,5% roztoku saponátu (Jar, Pur, W5), prípadne komerčne dostupným ďalším detergentom.
- Fľaše na vodu sa umývajú denne a 2x týždenne sa umývajú v umývacom a dezinfekčnom automate na sklo a fľaše (Miele G7893). Na tento účel slúži špeciálny detergent Neodischer LaboClean Z a Neodisher MA. Raz za mesiac sa fľaše a pítka napájacích fliaš sterilizujú v horúcovzdušnom sterilizátore (Binder FD115), dátum sterilizácie sa eviduje.
- Dlážky, police sa pozametajú, umývajú 1% roztokom saponátu (Jar, Ajax) a dezinfikujú (pondelok a piatok) 1-3% roztokom SAVO/Desur, Saniten a inými komerčne dostupnými prípravkami.
- V chovnej miestnosti pre králiky sa denne umývajú chovné stojany, okolité steny handrou namočenou do 1% roztoku saponátu (Jar, Pur, W5), zberné rošty sa umývajú fixinelou a následne sú oplachované čistou vodou.
- V chovnej miestnosti pre mačky sa denne vynáša znečistená podstielka, toalety sa denne umývajú 1% roztokom saponátu (Jar, Ajax), opláchnu čistou vodou, osušia a následne naplnia čistou podstielkou – pilinami alebo pieskom. Raz do týždňa sa dezinfikujú 1-3% roztokom SAVO/Desur, Saniten a následne sú oplachované čistou vodou.
- Podlahy sa umývajú denne roztokom saponátu, 1-2-krát týždenne roztokom dezinfekčného prostriedku (1% - 3% Desur, Savo, Saniten, SAVO Profi Univerzal, Q-Power, Chloramin a iné).

Zodpovední zamestnanci: ošetrovatelky zvierat, upratovačka
Kontroluje: vedúci CZ alebo poverený zástupca

b) Celková očista (CO) – bez prítomnosti zvierat

Celková očista sa vykonáva po ukončení experimentov a použití všetkých zvierat z chovnej miestnosti, čím sa miestnosť zároveň pripravuje na novú zásielku zvierat.

- Chovné nádoby pre hlodavce sa vyčistia roztokom s prídavkom saponátu a dezinfekčného prostriedku. Umývanie a dezinfekcia chovných nádob sa vykonáva v umyvárni. Na umývanie a dezinfekciu slúži automat na umývanie chovných nádob (Steelco AC 1400). Čisté kliečky sa potom nechávajú dosušiť a odkladajú sa čisté a suché do skladových priestorov.

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave

Int. dok. č.:
VP 27/2023
Výtlačok č.: 1
Lehota uloženia: 10 r

- Stojany na chovné kliečky, chovné kliečky pre králiky, steny sa umývajú 1% roztoku saponátu (Jar, Pur, W5), prípadne komerčne dostupným ďalším detergentom a dezinfikujú 1-3% roztokom SAVO/Desur, Saniten.
- Fľaše na vodu a pítka sa umyjú v umývacom a dezinfekčnom automate na sklo a fľaše (Miele G7893) a vysterilizujú v horúcovzdušnom sterilizátore (Binder FD115), dátum sterilizácie sa eviduje.
- Dlážky, police sa pozametajú, umývajú 1% roztokom saponátu (Jar, Ajax) a dezinfikujú 1-3% roztokom SAVO/Desur, Saniten.
- Na záver sa chovná miestnosť vyžiarí germicídny žiaričom na cca 6 hodín, tieto úkony sa evidujú. Počas žiarenia je zakázané vstupovať do miestnosti, na dverách je výstražný oznam. Žiariče sa zapínajú manuálne vypínačom pri vstupe do miestnosti.

Umývanie a dezinfekcia podláh ďalších priestorov zverinca (DPZ) sa vykonáva 2-krát týždenne, podľa potreby častejšie. Používa sa 1% roztok saponátu (Jar, Ajax) a na dezinfekciu 1-3 % roztok SAVO/Desur, Saniten.

Zodpovední zamestnanci: ošetrovatelky zvierat, upratovačka
Kontroluje: vedúci CZ alebo poverený zástupca

Čistiace a dezinfekčné prostriedky sa obmieňajú v týždňových intervaloch kvôli prípadnej rezistencii.

c) Kompletná očista (KO)

Minimálne jedenkrát ročne sa vykonáva kompletná sanitácia a dezinfekcia všetkých priestorov zverinca, ktorá zahŕňa:

- mechanickú očistu a dezinfekciu kliečok (Fixinela, 1-3% roztok: Jar, Pur, Savo, Desur),
- na umývanie chovných nádob a fliaš sa využíva automat na čistenie a dezinfekciu,
- mechanickú očistu a dezinfekciu stojanov na kliečky,
- mechanickú očistu a dezinfekciu stien, stropov a podláh (1-3% roztok: Jar, Pur, Savo, Desur),
- umývanie okien (Jar, Pur, Clean),
- mechanickú očistu a dezinfekciu skladových priestorov (steny, podlahy, police) (1-3% roztok: Jar, Pur, Ajax, Savo, Desur),
- mechanickú očistu a dezinfekciu mrazničky a okolitých priestorov vrátane podlahy (1-3% roztok: Jar, Pur, Ajax, Savo, Desur),
- mechanickú očistu a dezinfekciu fliaš na napájanie (Jar, Pur, Savo, Desur),
- prepláchnutie a dezinfekciu odpadových kanálov (Chloramin),
- mechanickú očistu chladničky (Jar, Pur),
- všetky miestnosti sú vyžiarené germicídny žiaričom počas 6 hodín. Počas žiarenia je zakázané vstupovať do miestnosti, na dverách je výstražný oznam. Žiariče sa zapínajú manuálne vypínačom pri vstupe do miestnosti.

Zodpovední zamestnanci: ošetrovatelky zvierat, upratovačka
Kontroluje: vedúci CZ alebo poverený zástupca

Denná starostlivosť o zvieratá zahŕňa: (DSOZ)

- denné sledovanie zdravotného stavu zvierat (denná kontrola zvierat, ich správanie a celkový stav),

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- v prípade potreby na požiadanie veterinárneho lekára alebo vedúcej zverinca vykonávanie malých ošetrovacích úkonov,
- v prípade malých laboratórnych zvierat (morčatá, potkany, myši) každý druhý - tretí deň likvidácia znečistenej podstielky, znečistené chovné kliečky sú prenášané do umývárne na očistu a dezinfekciu,
- prekladanie zvierat do čistých kliečok s čistou podstielkou,
- príprava krmiva, kŕmenie a napájanie, v prípade morčiat voda obohatená o vitamín C,
- podľa potreby strihanie pazúrikov chovných morčiat,
- evidencia zdravotného stavu do záznamových kariet,
- v prípade králikov denné čistenie – počas umývania zberných roštov na trus a moč je králik premiestnený do náhradnej prázdnej chovnej nádoby,
- v prípade mačiek denné vynášanie podstielky, umývanie toaliet, umývanie misiek na vodu a krmivo, umývanie podlahy, počas umývania mačky zvyčajne sedia na policiach,
- podľa potreby čistenie skladových priestorov, prípadne miestnosti pre kadáver.

Zodpovední zamestnanci: ošetrovatelky zvierat, upratovačka, veterinárny lekár
 Kontroluje: vedúci CZ alebo poverený zástupca

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Príloha č. 2 k Organizačnému poriadku CZ JLF UK

Dodatok pre užívateľské zariadenie na chov zvierat pre vlastnú potrebu

A)

Druh chovného zvierťa: Morča domáce

Kmeň: Dunkin Hartley

Línia: outbredná

1. Umiestnenie zvierat, vybavenie miestnosti a druh chovných nádob

Chovné zvieratá budú ustajnené v miestnostiach č. 1.52 a č.1.49, ktoré sa nachádzajú v chovnej časti Centrálného zverinca JLF UK. Uvedený priestor bol schválený kompetentnou autoritou ako súčasť dodávateľského a užívateľského zariadenia. V miestnosti č. 1.49 sa nachádza 6 stojanov. Každý stojan tvoria 2 – 3 chovné kliečky typu MZK 80/25-L s rozmermi 81x61x26 cm (plocha 3869 cm²). Súčasťou chovných kliečok je antikorové krmidlo, 2 napájacie fľaše a posuvný kryt zabraňujúci úniku zvierat. V miestnosti č. 1.52 sa nachádza 6 stojanov. Každý stojan tvoria 2 – 3 chovné kliečky typu MZK 80/25-L s rozmermi 81x61x26 cm (plocha 3869 cm²). Súčasťou chovných kliečok je antikorové krmidlo, 2 napájacie fľaše a posuvný kryt zabraňujúci úniku zvierat.

Odstavené zvieratá vo veku cca 21 dní budú ustajnené v miestnosti č. 1.51, prípadne v miestnosti č. 1.48 v chovných nádobách typu T₄ v závislosti od pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy. Miestnosti č. 1.48 a č. 1.51 sa nachádzajú v chovnej časti Centrálného zverinca JLF UK. Uvedený priestor bol schválený kompetentnou autoritou ako súčasť dodávateľského a užívateľského zariadenia. V miestnosti č. 1.48 sa nachádzajú 4 stojany. Každý stojan tvoria 4 police. Na jednu policu je možné umiestniť 3 chovné nádoby typu T₄ s rozmermi 38 x 59 x 25 cm (plocha 1815 cm²). Súčasťou chovných nádob je vyvýšené antikorové veko a 1 napájacia fľaša. V miestnosti č. 1.51 sa nachádzajú 2 stojany. Každý stojan tvoria 4 police. Na jednu policu je možné umiestniť 3 chovné nádoby typu T₄ s rozmermi 38 x 59 x 25 cm (plocha 1815 cm²). Súčasťou chovných nádob je vyvýšené antikorové veko a 1 napájacia fľaša.

2. Maximálny zástav

Miestnosť č. 1.49- *chovné samice (v období pripúšťania chovné harémy)*:

Chovný priestor typ kliečky /plocha/ max. počet kliečok v miestnosti (možnosti ustajnenia chovných zvierat)	Počet laboratórnych zvierat
kliečka MZK 80/25-L /3869 cm ² / 20ks (2 samice s vrhmi do odstavu, v čase pripúšťania s 1 samcom)	40 ♀ s vrhom (do odstavu) 40 ♀ + 20 ♂ (počas pripúšťania)

Miestnosť č. 1.52 – *chovní samci*

Chovný priestor typ kliečky /plocha/ max. počet kliečok v miestnosti (možnosti ustajnenia chovných zvierat)	Počet laboratórnych zvierat
kliečka MZK 80/25-L /3869 cm ² / 20ks (1 chovný samec)	20 ♂

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Miestnosť č. 1.48, č. 1.51 - *odstavy*:

Chovná nádoba T4 (plocha 1815 cm²)

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat	Maximálny počet zvierat v miestnosti
morča do 200 g	200	9	432
morča 200 g - 300 g	350	5	240
morča 300 g - 450 g	500	3	144

3. Napájanie

- *ad libitum*

Denne je morčatám poskytnutá čerstvá pitná voda obohatená o vitamín C (10-20 mg/zviera/deň), gravidné a laktujúce samice majú vyššiu požiadavku príjmu vitamínu C (cca 30 mg/zviera/deň).

4. Kŕmenie

Zvieratám bude podávané certifikované krmivo Altromin 3113 určené na chov morčiat (chovná kŕmna zmes, udržiavacia kŕmna zmes) dodávané od stáleho dodávateľa Velaz s.r.o., Praha.

Predpokladané množstvo prijatej potravy (cca 60 g/kg hmotnosti) :

chovný jedinec	30 – 50 g KKZ/deň
mláďatá do 150 g	3g KKZ/deň
mláďatá nad 150 g	10g KKZ/deň
seno	<i>ad libitum</i>

5. Obohatenia prostredia

Chovným párom je poskytnuté seno, ktoré plní niekoľko funkcií - hniezdiaci materiál, prirodzená forma úkrytu a zdroj vlákniny. Okrem sena poskytujeme aj tehličky z lucerny bohaté na vlákninu a vitamíny a zároveň slúžia na hranie.

Tunely - funkcia úkrytu.

6. Výmena podstielky

Výmenu podstielky zabezpečujú ošetrovatelky zvierat podľa potreby 1 - 2krát týždenne so zreteľom na minimalizovanie rušivých vplyvov na chovné zvieratá. Gravidné samice a matky s novonarodenými mláďatami sa musia prekladať opatrne, je potrebné zabrániť rýchlym pohybom a neprímeranej hlučnosti.

7. Manažment chovu

Chovné jedince sa nakupujú zo schváleného chovu v rámci Európskej únie s dôrazom na najlepšiu kvalitu. Do nadobudnutia plemennej zrelosti budú zvieratá držané v skupinách podľa pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy. Samice sa pripúšťajú vo veku 3,5 – 4 mesiace, samce vo veku 5 – 6 mesiacov. Chovné zvieratá nebudú prichádzať do kontaktu so zvieratami držanými na experimentálne účely.

Do jednej chovnej klietky sa v zmysle maximálneho zástavu v prípade samíc umiestnia 1 až 2 samice s vrhmi, v prípade samcov maximálne 4 jedince. Samci budú držané oddelene od samíc v miestnosti č. 1.52 v samostatných klietkach v celkovom počte 2 x 8 samcov. V miestnosti č. 1.49 budú umiestnené 2 chovné skupiny samíc (chovná skupina A a chovná skupina B), každá na jednej strane miestnosti – v celkovom počte 2 x 16 samíc. Umiestnené chovné zvieratá budú označené

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

alfanumerickým kódom a to nasledovne - symbolom „♀“, veľkým tlačným písmenom označujúcim chovnú skupinu – „A“ alebo „B“ a poradovým číslom (1-8). Dve samice nachádzajúce sa v jednej klietke budú mať rovnaké označenie, rozlíšené budú symbolom „•“ pre samicu, ktorá je na srsti označená červenou farbou. Chovné samce budú označené alfanumerickým kódom a to nasledovne - symbolom „♂“, veľkým tlačným písmenom označujúcim chovnú skupinu – „A“ alebo „B“ a poradovým číslom (1-8). V chove sa využíval rotačný spôsob outbredného kríženia zvierat, v ktorom rotovali len samci. Po zaradení do chovu samíc a samcov z vlastného odchovu je ku každej dvojici samíc (2 samice v 1 klietke) priradený 1 samec a v tomto priradení budú samci pripúšťaní vo viacerých vrhoch (zabránenie príbuzenskej plemenitbe). Samce budú pripustené k 2 samiciam na dobu jedného mesiaca – samce budú presunuté ku samiciam do miestnosti č. 1.49. Počas jedného mesiaca prebehnú u samice 2 estrálne cykly, čo zvýši istotu úspešného pripustenia. Následne je samec presunutý naspäť do svojej oddelenej chovnej klietky v miestnosti č. 1.52. Dátum pripúšťania samcov bude plánovaný na základe objednávok ústavov tak, aby v požadovanom termíne bolo pripravené nové potomstvo na odstav.

Novonarodená generácia (potomstvo) je označená podľa schémy: rímske číslo poradia vrhu bodka „G“ a číslo matky – napríklad IV.G 3/IV.G 3•. Z odstavených mláďat sa vyselektujú jedince, ktoré budú v prípade potreby presunuté do chovného jadra. Selekcia sa vykoná v každej skupine tak, aby sa zabránilo príbuzenskej plemenitbe.

Odstavené zvieratá budú vo veku 14 dní presunuté do miestnosti č. 1.51, prípadne č. 1.48. a umiestnené v klietkach typu T₄ v počtoch uvedených v tabuľke vyššie. V jednej klietke budú umiestnené zvieratá rovnakého pohlavia. Podľa požiadaviek ústavov budú presunuté do karantény a následne do experimentálnej časti zverinca.

V prípade zvýšenej požiadavky ústavov na odber morčiat, môže byť chovné jadro dočasne rozšírené o ďalšiu chovnú skupinu s označením „C“, ktorá bude umiestnená v miestnosti č. 1.48. Umiestnené chovné samice budú označené alfanumerickým kódom - symbolom „♀“, veľkým tlačným písmenom označujúcim chovnú skupinu „C“ a poradovým číslom (1 – 8). Dve samice nachádzajúce sa v jednej klietke budú mať rovnaké označenie, rozlíšené budú symbolom „•“ pre samicu, ktorá je na srsti označená červenou farbou. Chovné samce budú označené alfanumerickým kódom a to nasledovne - symbolom „♂“, veľkým tlačným písmenom označujúcim chovnú skupinu „C“ a poradovým číslom (1-8). Chovné samce používané na pripúšťanie samíc z chovnej skupiny C budú umiestnené v rovnakej miestnosti v samostatných klietkach. Proces pripúšťania bude prebiehať rovnako ako v chovných skupinách A a B.

Na základe analýzy chovného jadra (znížený počet zvierat vo vrhu, chorobnosť, nedostatočná konverzia kýmnej dávky a iné) budú do chovného jadra nakupované nové jedince na „oživenie krvi“ a zlepšenie genetickej informácie chovných zvierat.

7. Označovanie zvierat:

Záznamové karty - označenie zvierat alfanumerickým kódom pozostávajúcím z:

- ✓ symbolu označujúcim pohlavie – „♂“, „♀“
- ✓ označenia chovnej skupiny - veľkými tlačnými písmenami – **A, B, C,**
- ✓ označenia poradového čísla chovného zvierata – číslicami – **1,2,3,...**
- ✓ rozlíšenia 2 samíc v jednej klietke – „•“

- príklad označenia - ♀A2•, ♂B3 ...

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023 Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	

Potomstvo sa označuje rímskym číslom označujúcim poradie vrhu, písmenom „G“ a číslicou podľa označenia matky - **V.G1, VII.G3**

Sprejová farba alebo fixa

Zodpovedná osoba zabezpečuje dennú kontrolu viditeľnosti označenia. V prípade potreby je každé zviera opätovne označené.

Ošetrovatelky prestielajú zvieratá postupne, vždy je otvorená len jedna chovná nádoba, tak aby sa zabránilo zámene zvierat.

Ďalšie možnosti označenia zvierat - čipovanie

8. Dokumentácia:

- I. Identifikačné štítky nachádzajúce sa na chovných nádobách obsahujú údaje potrebné na identifikáciu zvierat:

Chovné zvieratá

- alfanumerický kód samice/samca (kód pre chovné zvieratá)
- druh
- kmeň
- dátum narodenia
- rodičovský pár
- poradie generácie vrátane pôvodného označenia jedinca pred začlenením do plemenitby
- začiatok plemenitby

Odstavené zvieratá, vyselektované pre prípadné použitie v chove

- alfanumerický kód samice/samca (kód pre odstav)
- druh
- kmeň
- dátum narodenia
- rodičovský pár
- dátum odstavu

V čase pôrodov sa na klietku chovných samíc pridávajú identifikačné štítky s nasledujúcimi údajmi:

- alfanumerický kód samice
- dátum pôrodu
- počet narodených mláďat
- dátum úhynu/utratenia mláďat
- počet uhynutých/utratených mláďat

- II. Chovné karty sú vytvorené jednotlivo pre každé chovné zviera a nachádzajú sa v katalógu v monitorovacej miestnosti. Údaje zapisuje a aktualizuje interný veterinárny lekár. Obsahujú nasledujúce údaje:

Chovná samica

- alfanumerický kód
- druh

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby
- dátum pripustenia a označenie pripusteného samca
- dátum narodenia mláďat a počet narodených mláďat
- dátum úhynu mláďat a počet uhynutých mláďat
- dátum odstavu mláďat a počet odstavených mláďat
- potraty
- prípadný úhyn pripusteného samca
- úhyn/nariadená eutanázia/vyradenie z chovu

Chovný samec

- alfanumerický kód
- druh
- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby
- dátum pripustenia a označenie pripustenej samice/samíc
- počet mláďat vo vrhu
- poznámky
- prípadný úhyn pripustených samíc
- úhyn/nariadená eutanázia/vyradenie z chovu

III. Zdravotná karta je vytvorená pre jednotlivé chovné skupiny a pohlavia, a zvlášť pre odstav. Je umiestnená v monitorovacej miestnosti. Pred jednotlivými zdravotnými kartami je založená tabuľka s prehľadom jednotlivých zvierat, ktoré sa v každej

skupine nachádzajú. Tabuľka je podľa potreby aktualizovaná (napríklad v prípade úhynu, nariadenej eutanázie, vyradení z chovu alebo presunu zvierat). V karte sa uvádzajú nasledujúce údaje:

- druh
- kmeň
- kategória
- označenie
- pohlavie
- počet
- dátum
- zdravotný stav (kontroluje sa priebežne, zapisuje sa 1x za týždeň, v prípade potreby aj denne)
- podpis

Zdravotné karty sú doplnené schémami H.E.P. (human end point), ktoré sa vedú len pre zvieratá so zhoršeným zdravotným stavom a to denne.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

IV. Evidenčné karty sa nachádzajú v každej miestnosti, kde sú umiestnené zvieratá. V karte sa uvádzajú nasledujúce údaje:

- druh
- kmeň
- kategória
- označenie
- pohlavie
- počet
- príjem/odber (zmeny v počte umiestnených zvierat a ich presuny)
- zdravotný stav (zapisuje sa 1 x týždenne)

V. Denný stav zvierat zaznamenávajúci všetky pohyby zvierat. V tabuľke sa denne zaznamenávajú nasledujúce údaje:

- druh
- kmeň
- mesiac/rok
- dátum
- počet narodených mláďat (samce/samice/celkový počet)
- počet vyselektovaných mláďat (samce/samice/celkový počet)
- počet odstavených mláďat (samce/samice/celkový počet)
- denný stav zvierat do odstavu
- denný stav zvierat po odstave
- denný stav chovných zvierat
- presuny zvierat do experimentu
- presuny zvierat do chovného jadra
- úhyn alebo eutanázia zvierat do odstavu
- úhyn alebo eutanázia zvierat po odstave
- úhyn/eutanázia zvierat v chovnom jadre
- kontrola zdravotného stavu zvierat
- kontrola zoohygienických parametrov

VI. Evidencia presunov zaznamenáva príjem zvierat (nákup nových jedincov, pôrody) a výdaj zvierat (úhyn, eutanázia, výdaj do projektov). V zošite sa zaznamenáva:

- Dátum
- Príjem/výdaj (v prípade projektov aj ústav, ktorému boli zvieratá vydané)
- Zostatok

VII. Evidencia kadáverov zaznamenáva úhyn, eutanáziu, vyradenie z chovu). V zošite sa zaznamenáva:

- Dátum
- Počet
- Kategória (chovné zviera, odstav aj s identifikáciou -napr. IG.5)
- Podpis

VIII. Evidencia zdravotného monitoringu zaznamenáva dátum a výsledky vyšetrení kadáverov morčiat. Vyšetrenie zabezpečuje na základe objednávky VPÚ Dolný Kubín. Vyšetrenie

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

morčiat zahŕňa patologicko-anatomické, parazitologické a mikrobiologické vyšetrenie. Vzorka (2-3ks kadáveru) sa odoberá z každého vrhu.

IX. Evidencia protokolov o vyšetrení morčiat

X. Evidencia úhynu morčia v chove spolu s detailným popisom nálezu pri prípadnej pitve

XI. Evidencia nákupu krmiva, sena a podstielky zaznamenáva dátum doručenia krmiva, sena alebo podstielky, množstvo, ústav, pre ktorý je dodávka určená, v prípade krmiva dátum spotreby

10. Regulácia chovu:

Zvieratá budú podľa požiadaviek experimentátorov umiestnené v chovných klietkach mimo pripúšťacieho obdobia oddelene – 2 samice v jednej chovnej klietke, samci - každý sám v chovnej klietke. V čase pripúšťania budú samci pripustení k samiciam a budú vytvorené harémy v počte 2 samice + 1 samec, čím sa zabezpečí požadovaná produkcia laboratórných zvierat. Nadbytočné zvieratá sa po narodení vyselektujú. V prípade, že nebude potrebné vykonať náhradu v chove, budú humánne usmrtené predávkovaním anestetika. Zvieratá po odstave a staršie jedince sú usmrcované v CO₂ eutanáznom boxe, prípadne iným legislatívne povoleným postupom. Eutanáziu vykonáva veterinárny lekár alebo ním poverený zamestnanec v miestnosti, v ktorej nie sú držané zvieratá. Zvieratá vyradené z chovu budú ponúknuté do domácej starostlivosti.

11. Zodpovednosť:

Osoba zodpovedná za management chovu zvierat – MVDr. Jana Melegová

B)

Druh chovného zvierťa: Potkan laboratórny

Kmeň: Wistar, Sprague Dawley

Línia: outbredná

1. Umiestnenie zvierat, vybavenie miestnosti a druh chovných nádob

Chovné zvieratá budú ustajnené v miestnosti č. 1.47, ktorá sa nachádza v chovnej časti Centrálného zverinca JLF UK. Uvedený priestor bol schválený kompetentnou autoritou ako súčasť dodávateľského a užívateľského zariadenia. V miestnosti č. 1.47 sa nachádzajú 4 stojany. Chovné páry budú umiestnené na 2 susediacich stojanoch Každý stojan tvorí 5 políc. Na jednu policu je možné umiestniť 3 chovné nádoby typu T4 s rozmermi 38 x 59 x 20 cm (plocha 1815 cm²) alebo 4 chovné nádoby typu T3H s rozmermi 26,5 x 42,5 x 18 cm (plocha 800 cm²). Súčasťou chovných klietok je antikorové veko a 1 napájacia fľaša.

Odstavené zvieratá vo veku cca 21 dní budú ustajnené na ďalších 2 susediacich stojanoch miestnosti č. 1.47 v chovných nádobách v závislosti od pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy. Na jednu policu je možné umiestniť 3 chovné nádoby typu T4 s rozmermi 38 x 59 x 20 cm (plocha 1815 cm²) alebo 4 chovné nádoby typu T3H s rozmermi 26,5 x 42,5 x 18 cm (plocha 800 cm²). Súčasťou chovných klietok je antikorové veko a 1 napájacia fľaša.

2. Maximálny zástav

Miestnosť č. 1.47 – chovné páry:

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE

Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave

Int. dok. č.:
VP 27/2023
Výtlačok č.: 1
Lehota uloženia: 10 r

Chovný priestor typ kliečky /plocha/ max. počet kliečok v miestnosti (možnosti ustajnenia chovných zvierat)	Počet laboratórných zvierat
kliečka typ 3H /800 cm ² / 40 ks (1 matka s vrhom)	40 ♀ s vrhom
kliečka typ 4 /1815 cm ² / 30ks (2 matky s vrhom)	60 ♀ s vrhom
kliečka typ 4 /1815 cm ² / 30 ks (1 matka s vrhom + ďalšie zviera natrvalo)	30 ♀ s vrhom + 30 ♂

Miestnosť č. 1.47 - *odstavy*:

Chovná nádoba T₃ (plocha 800 cm²),

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat v kliečke	Maximálny počet zvierat v miestnosti
potkan do 200 g	200	4	160
potkan 200 g - 300 g	250	3	120
potkan 300 g - 400 g	350	2	80
potkan 400 g - 600 g	450	1	40

Chovná nádoba T₄ (plocha 1815 cm²)

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat v kliečke	Maximálny počet zvierat v miestnosti
potkan do 50 g	100	18	540
potkan 50 g - 100 g	125	14	420
potkan 100 g - 150 g	150	12	360
potkan 150 g - 200 g	175	10	300
potkan nad 600 g	600	3	90

3. Napájanie

Potkanom je denne poskytnutá čerstvá pitná voda *ad libitum*.

4. Kŕmenie

Zvieratám bude podávané certifikované krmivo určené na chov potkanov (chovná kŕmna zmes, udržiavacia kŕmna zmes).

Predpokladané množstvo prijatej potravy:

chovný jedinec 20 - 22 g KKZ/deň

odstavy 15 - 17 g KKZ/deň

5. Obohatenia prostredia

Chovným párom bude poskytnutá buničitá vata, ktorá plní funkciu hniezdiaceho materiálu.

Drevená hranoly - prirodzená potreba hlodať, predchádzanie ochorení zubov.

Tunely červenej farby - funkcia úkrytu a ochrany pred svetlom.

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave

Int. dok. č.:
VP 27/2023
Výtlačok č.: 1
Lehota uloženia: 10 r

6. Výmena podstielky

Výmenu podstielky zabezpečujú ošetrovatelky zvierat podľa potreby 1 - 2krát týždenne so zreteľom na minimalizovanie rušivých vplyvov na chovné zvieratá. Gravidné samice a matky s novonarodenými mláďatami sa musia prekladať opatrne, je potrebné zabrániť rýchlym pohybom a neprímeranej hlučnosti.

7. Manažment chovu

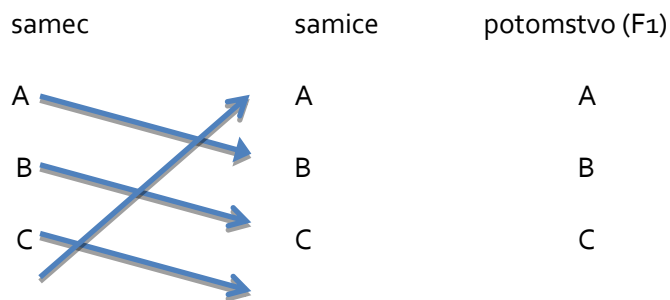
Chovné jedince budú nakúpené zo schváleného chovu v rámci Európskej únie (prednostne Charles River Laboratories) s dôrazom na najlepšiu kvalitu. Do nadobudnutia plemennej zrelosti budú zvieratá držané v skupinách podľa pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy. Samice sa pripúšťajú vo veku 7 – 8 týždňov, samce vo veku 8 - 9 týždňov. Chovné zvieratá nebudú prichádzať do kontaktu so zvieratami držanými na experimentálne účely.

Do jednej chovnej kletky typu T3 sa umiestni 1 samica, do chovnej kletky typu T4 sa v zmysle maximálneho zástavu umiestni 1 až 2 samice, v prípade samcov maximálne 3 jedinci. Samce budú držané oddelene od samíc v samostatnej kletke. Každý stojan tvorí jeden blok označený veľkým tlačeným písmenom – A, B, C, D. Chovné kletky v každom bloku sú

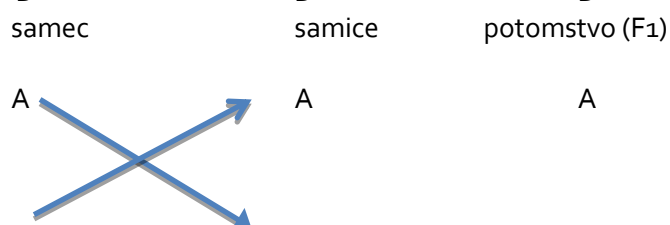
označené zhora nadol malými tlačenými písmenami – a, b, c, atď. Umiestnené chovné zvieratá sú označené číslicami podľa postupného zaradenia zvierat do chovného jadra. Chovné samice a samce majú z dôvodu prehľadnosti samostatné číslovanie. V chove sa využíva rotačný spôsob outbredného kríženia zvierat, v ktorom rotujú len samce (podľa schémy nižšie). Samce budú priložené k samici alebo 2 samiciam počas obdobia 2 estrálnych cyklov, čo je cca 10 dní. Tým sa zvýši istota úspešného pripustenia. (U samíc potkanov je možné mikroskopicky posúdiť vaginálny výter, a až na základe zistení pripustiť samca). Následne je samec presunutý do oddelenej chovnej kletky až do odstavu mláďat a postup sa opakuje podľa schémy uvedenej nižšie. Novonarodená F1 generácia (potomstvo) je označená podľa písmena matkinho bloku. Rodičovská generácia sa nesmie páriť s generáciou svojho potomstva. Z odstavených mláďat sa selektujú jedince ktoré budú presunuté do chovného jadra. Selekcia sa vykoná v každom bloku tak, aby bol zabezpečený rotačný systém kríženia. Zvieratá z chovného jadra sa vyradujú po 6. vrhu potomstva a sú nahradené vyselektovanou F1 generáciou (potomstvom).

Na základe analýzy chovného jadra (znižený počet zvierat vo vrhu, chorobnosť, nedostatočná konverzia krmnej dávky a iné) budú do chovného jadra začlenené nové jedince na „oživenie krvi“ a zlepšenie genetickej informácie chovných zvierat.

1. generácia

2. generácia

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

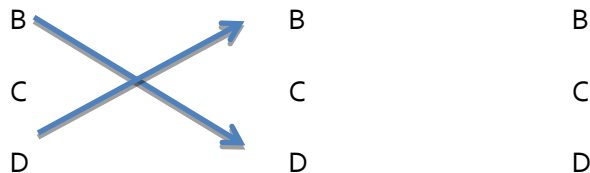
Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave

Int. dok. č.:

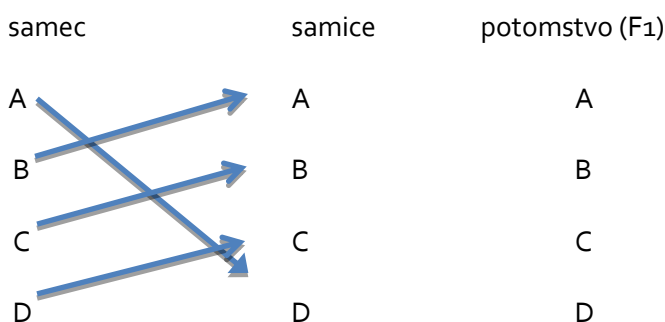
VP 27/2023

Výtlačok č.: 1

Lehota uloženia: 10 r

3. generácia

4. generácia - ako 1. generácia

5. generácia - ako 2. generácia

6. generácia - ako 3. generácia

8. Označovanie zvierat

• **Záznamové karty** - označenie zvierat alfanumerickým kódom pozostávajúcim z:

- ✓ označenia bloku (1 stojan) - veľkými tlačnými písmenami – **A, B, C, D**
- ✓ označenia chovných kliebok na jednom stojane (zhora nadol) - malými tlačnými písmenami – **a, b, c ...**
- ✓ označenia poradového čísla chovného zvieratá - číslicami - **1, 2, 3 ...** (samice a samci budú samostatne číslovaní)

- príklad označenia - Ab₂, Be₁₀ ...

Potomstvo sa označuje veľkým tlačným písmenom podľa písmena matkinho bloku - **A, B, C, D**

• **Sprejová farba alebo fixa**

Zodpovedná osoba zabezpečuje dennú kontrolu viditeľnosti označenia. V prípade potreby je každé zviera opätovne označené.

Ošetrovatelky prestielajú zvieratá postupne, vždy je otvorená len jedna chovná nádoba tak, aby sa zabránilo zámene zvierat.

• **Ďalšie možnosti označenia zvierat** - ušné značky, tetovanie.

9. Dokumentácia

Chovateľské karty nachádzajúce sa na chovných nádobách obsahujú údaje potrebné na identifikáciu zvierat.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

• **Chovné páry**

- označenie chovného páru
- označenie samice, samca
- druh
- kmeň
- dátum založenia páru
- dátum oddelenia páru
- dátum pôrodu
- počet narodených mláďat
- dátum selekcie mláďat
- počet vyselektovaných mláďat
- dátum úhynu/utratenia mláďat
- počet uhynutých/utratených mláďat
- dátum odstavenia mláďat
- počet odstavených mláďat

• **Odstavené zvieratá**

- označenie
- druh
- kmeň
- počet
- pohlavie
- rodičovský pár
- dátum narodenia
- dátum odstavu
- poznámky (napr. zaradenie do chovného jadra, do experimentu a iné)

• **Chovná samica**

- označenie
- druh
- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby
- dátum pripustenia a označenie pripusteného samca
- dátum narodenia mláďat a počet narodených mláďat
- dátum úhynu mláďat a počet uhynutých mláďat
- dátum odstavu mláďat a počet odstavených mláďat

• **Chovný samec**

- označenie
- druh
- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- dátum pripustenia a označenie pripustenej samice
- počet mláďat vo vrhu
- poznámky

• **Denný stav zvierat zaznamenávajúci všetky pohyby chovných zvierat**

- druh
- kmeň
- mesiac/rok
- dátum
- počet narodených mláďat
- počet selektovaných mláďat
- počet odstavených mláďat
- denný stav zvierat do odstavu
- denný stav zvierat po odstave
- denný stav chovných zvierat
- presuny zvierat do experimentu
- presuny zvierat do chovného jadra
- úhyn alebo eutanázia zvierat do odstavu
- úhyn alebo eutanázia zvierat po odstave
- úhyn/eutanázia zvierat v chovnom jadre
- kontrola zdravotného stavu zvierat
- kontrola zoohygienických parametrov

• **Zdravotná karta**

- druh
- kmeň
- kategória
- označenie
- pohlavie
- počet
- dátum
- zdravotný stav
- podpis

10. Regulácia chovu

Zvieratá budú podľa požiadaviek experimentátorov umiestnené v chovných klietkach samostatne alebo na určitú dobu v pároch/trójiciach, čím sa zabezpečí požadovaná produkcia laboratórnych zvierat. Nadbytočné zvieratá sa po narodení vyselektujú a následne humánne usmrčia dislokáciou krčných stavcov. Zvieratá po odstave a staršie jedince sú usmrcované v CO₂ eutanáznom boxe, prípadne iným legislatívne povoleným postupom. Eutanáziu vykonáva veterinárny lekár alebo ním poverený zamestnanec v miestnosti, v ktorej nie sú držané zvieratá. Dospelé nadbytočné zvieratá a zvieratá vyradené z chovu je možné ponúknuť na krmné účely za splnenia požiadaviek uvedených v nariadení o vedľajších živočíšnych produktoch č. 1069/2009.

11. Zodpovednosť

Osoba zodpovedná za management chovu zvierat – MVDr. Jana Melegová

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

C)

Druh chovného zvieratá: Myš laboratórna

Kmeň: BALB/c, C57BL/6

Plemenitba: inbredné kríženie

1. Umiestnenie zvierat, vybavenie miestnosti a druh chovných nádob

Chovné zvieratá budú ustajnené v miestnosti č. 1.48, ktorá sa nachádza v chovnej časti Centrálného zverinca JLF UK. Uvedený priestor bol schválený kompetentnou autoritou ako súčasť dodávateľského a užívateľského zariadenia. V miestnosti č. 1.48 sa nachádzajú 4 stojany. Chovné páry budú umiestnené na 2 susediacich stojanoch. Každý stojan tvoria 4 police. Na jednu policu je možné umiestniť 3 chovné nádoby typu T4 s rozmermi 38 x 59 x 20 cm (plocha 1815 cm²) alebo 4 chovné nádoby typu T3H s rozmermi 26,5 x 42,5 x 18 cm (plocha 800 cm²), alebo 5 chovných nádob typu T2 s rozmermi 16 x 22 x 18 cm (plocha 360 cm²). Súčasťou chovných kliebok je antikorové veko a 1 napájacia fľaša.

Odstavené zvieratá vo veku cca 21 dní budú ustajnené na ďalších 2 susediacich stojanoch miestnosti č. 1.48 v chovných nádobách typu T2, T3H, T4 v závislosti od pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy.

2. Maximálny zástav

Miestnosť č. 1.48 – chovné páry:

Chovný priestor typ kliebky /plocha/ max. počet kliebok v miestnosti (možnosti ustajnenia chovných zvierat)	Počet laboratórných zvierat
kliebka typ 2 /360 cm ² / 40 ks (1 pár alebo trojica s vrhom)	40 ♀ s vrhom + 40 ♂ alebo 80 ♀ s vrhom + 40 ♂

Miestnosť č. 1.48 – odstavy:

Chovná nádoba T2 (plocha 360 cm²)

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat v kliebke	Maximálny počet zvierat v miestnosti
myš do 20 g	60	6	240
myš 20 g - 25 g	70	5	200
myš 25 g - 30 g	80	4	160
myš nad 30 g	100	3	120

Chovná nádoba T3 (plocha 800 cm²)

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat v kliebke	Maximálny počet zvierat v miestnosti
myš do 20 g	60	13	416
myš 20 g - 25 g	70	11	352
myš 25 g - 30 g	80	10	320
myš nad 30 g	100	8	256

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Chovná nádoba T₄ (plocha 1815 cm²)

Telesná hmotnosť	Plocha podlahy na 1 zviera (cm ²)	Maximálny počet zvierat v kletke	Maximálny počet zvierat v miestnosti
myš do 20 g	30	60	1440

3. Napájanie

Myšiam je denne poskytnutá čerstvá pitná voda *ad libitum*.

4. Kŕmenie

Zvieratám bude podávané certifikované krmivo určené na chov potkanov/myší (chovná kŕmna zmes, udržiavacia kŕmna zmes)

Predpokladané množstvo prijatej potravy:

chovný jedinec 5 g KKZ/deň

odstavy 4 g KKZ/deň

5. Obohatenia prostredia

Chovným párom bude poskytnutá buničitá vata, ktorá plní funkciu hniezdiaceho materiálu.

Drevená hranoly - prirodzená potreba hlodať, predchádzanie ochorení zubov.

Igloo červenej farby - funkcia úkrytu a ochrany pred svetlom.

6. Výmena podstielky

Výmenu podstielky zabezpečujú ošetrovatelky zvierat podľa potreby 1 - 2krát týždenne so zreteľom na minimalizovanie rušivých vplyvov na chovné zvieratá. Gravidné samice a matky s novonarodenými mláďatami sa musia prekladať opatrne, je potrebné zabrániť rýchlym pohybom a neprímernej hlučnosti.

7. Manažment chovu

Chovné jedince (súrodenci) budú nakúpené zo schváleného chovu v rámci Európskej únie (prednostne Charles River Laboratories) s dôrazom na najlepšiu kvalitu. Do nadobudnutia plemennej zrelosti budú zvieratá držané v skupinách podľa pohlavia a hmotnostnej kategórie v zmysle platnej legislatívy. Samice sa pripúšťajú vo veku 7 – 8 týždňov, samce vo veku 8 - 9 týždňov. Chovné zvieratá nebudú prichádzať do kontaktu so zvieratami držanými na experimentálne účely.

V chove sa využíva inbredný spôsob kríženia - brat x sestra (resp. ojedinele otec x dcéra). Kríženie slúži na udržiavanie presne definovanej genetickej informácie daného kmeňa. Po 5. generácii je nutné obnovenie celej kolónie, aby sa zabránilo inbrednej depresii – menší rast, znížená odolnosť zvierat, znížená schopnosť vyživovať mláďatá, zoslabená konštitúcia, spomalený metabolizmus a iné.

V prípade potreby vyprodukovania väčšieho počtu jedincov na experimentálne účely, sa pomocou náhodného výberu jednorazovo pripustia zvieratá, ktorých potomstvo sa nesmie použiť pre ďalší chov, ale len na experimentálne účely.

8. Označovanie zvierat

- **Záznamové karty** - označenie zvierat alfanumerickým kódom pozostávajúcim z:

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- ✓ označenia príbuzenskej línie/vrhu (brat, sestra) - veľkými tlačnými písmenami – **A, B, C, D**
- ...
- ✓ označenie generácie potomstva - číslicami - **1, 2, 3 ...**
- ✓ označenia samice - malým tlačným písmenom – **x**
- ✓ označenia samca - malým tlačným písmenom – **y**
- ✓ označenia poradového čísla potomkov v jednom vrhu - číslicami v dolnom indexe
- príklad označenia – **A1x₃, B2y₁ ...**

• Sprejová farba alebo fixa

Zodpovedná osoba zabezpečuje dennú kontrolu viditeľnosti označenia. V prípade potreby je každé zviera opätovne označené.

Ošetrovatelky prestielajú zvieratá postupne, vždy je otvorená len jedna chovná nádoba tak, aby sa zabránilo zámene zvierat.

- **Ďalšie možnosti označenia zvierat** - dierkovanie ušnic, ušné značky, tetovanie.

9. Dokumentácia

Chovateľské karty nachádzajúce sa na chovných nádobách obsahujú údaje potrebné na identifikáciu zvierat.

• Chovné páry

- označenie chovného páru
- označenie samice, samca
- druh
- kmeň
- dátum založenia páru
- dátum oddelenia páru
- dátum pôrodu
- počet narodených mláďat
- dátum selekcie mláďat
- počet vyselektovaných mláďat
- dátum úhynu/utratenia mláďat
- počet uhynutých/utratených mláďat
- dátum odstavenia mláďat
- počet odstavených mláďat

• Odstavené zvieratá

- označenie
- druh
- kmeň
- počet
- pohlavie
- rodičovský pár
- dátum narodenia
- dátum odstavu
- poznámky (napr. zaradenie do chovného jadra, do experimentu a iné)

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

• **Chovná samica**

- označenie
- druh
- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby
- dátum pripustenia a označenie pripusteného samca
- dátum narodenia mláďat a počet narodených mláďat
- dátum úhynu mláďat a počet uhynutých mláďat
- dátum odstavu mláďat a počet odstavených mláďat

• **Chovný samec**

- označenie
- druh
- kmeň
- pôvod
- dátum narodenia
- začiatok plemenitby
- dátum pripustenia a označenie pripustenej samice
- počet mláďat vo vrhu
- poznámky

• **Denný stav zvierat zaznamenávajúci všetky pohyby chovných zvierat**

- druh
- kmeň
- mesiac/rok
- dátum
- počet narodených mláďat
- počet selektovaných mláďat
- počet odstavených mláďat
- denný stav zvierat do odstavu
- denný stav zvierat po odstave
- denný stav chovných zvierat
- presuny zvierat do experimentu
- presuny zvierat do chovného jadra
- úhyn alebo eutanázia zvierat do odstavu
- úhyn alebo eutanázia zvierat po odstave
- úhyn/eutanázia zvierat v chovnom jadre
- kontrola zdravotného stavu zvierat
- kontrola zoohygienických parametrov

• **Zdravotná karta**

- druh
- kmeň
- kategória

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSEIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

- označenie
- pohlavie
- počet
- dátum
- zdravotný stav
- podpis

10. Regulácia chovu

Zvieratá budú podľa požiadaviek experimentátorov umiestnené v chovných klietkach samostatne alebo na určitú dobu v pároch/trojiciach, čím sa zabezpečí požadovaná produkcia laboratórnych zvierat. Nadbytočné zvieratá sa po narodení vyselektujú a následne humánne usmrtia dislokáciou krčných stavcov. Zvieratá po odstave a staršie jedince sú usmrcované v CO₂ eutanáznom boxe, prípadne iným legislatívne povoleným postupom. Eutanáziu vykonáva veterinárny lekár alebo ním poverený zamestnanec v miestnosti, v ktorej nie sú držané zvieratá. Dospelé nadbytočné zvieratá a zvieratá vyradené z chovu je možné ponúknuť na kŕmne účely za splnenia požiadaviek uvedených v nariadení o vedľajších živočíšnych produktoch č. 1069/2009.

11. Zodpovednosť

Osoba zodpovedná za management chovu zvierat – MVDr. Jana Melegová

Všetky ďalšie náležitosti ohľadom zoohygienických parametrov, monitorovania zvierat, ošetrovania zvierat, čistenia a dezinfekcie prostredia sú vykonávané v zmysle aktuálne platného Organizačného poriadku Centrálného zverinca.

	UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE	Int. dok. č.: VP 27/2023
	Organizačný poriadok Centrálného zverinca Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Univerzity Komenského v Bratislave	Výtlačok č.: 1 Lehota uloženia: 10 r

Príloha č. 3 k Organizačnému poriadku CZ JLF UK

Dodatok pre užívateľské zariadenie k SLP štúdiám

Po získaní Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou podľa zákona č. 67/2010 Z.z. a v súlade so zásadami SLP OECD a smernicou 2004/10/ES zo dňa 12.08.2020 sa vo vymedzených priestoroch zverinca začali vykonávať toxikologické štúdie vedené Ústavom farmakológie, počas ktorých sa uplatňujú zásady SLP a dodržiavajú sa postupy zavedené v Príručke správnej laboratórnej praxe. Uvedené osvedčenie má platnosť 2 rokov.

Vo zverinci sú na účely SLP vyčlenené 3 miestnosti: 1.85 v karanténe, 1.46 v chovnej časti a 1.38 na vykonávanie experimentu. V tom čase vedecko-výskumní pracovníci majú zákaz vstupovať do SLP miestností. Mimo prebiehajúcej štúdie je možné tieto miestnosti využívať aj pre iné experimenty. Interná veterinárna lekárka informuje e-mailom členov Poradného výboru pre dobré životné podmienky zvierat o začínajúcej toxikologickej štúdiu a o dočasnej zmene využívania vyššie uvedených miestností. Členovia poradného výboru informujú ďalej svojich kolegov na pracovisku o daných nariadeniach.

Zásady SLP sú uvedené v dokumente Zásady správnej laboratórnej praxe a taktiež v jednotlivých Štandardných pracovných postupoch. Uvedená dokumentácia je k nahliadnutiu v tlačenej forme v kancelárii vedúcej zverinca a v elektronickej podobe taktiež na externom disku OneDrive pre členov testovacieho pracoviska.

Po opätovnom úspešnom absolvovaní auditu Slovenská národná akreditačná služba dňa 13. 08. 2022 znovu udelila Centrálnemu zverincu JLF UK Osvedčenie o súlade so správnou laboratórnou praxou platné do 13. 08. 2024.